

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE

GRUPY KAPITAŁOWEJ MEYRA GROUP

ZA ROK OBROTOWY ZAKOŃCZONY 31 GRUDNIA 2018 ROKU

Spis treści

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	3
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	4
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	5
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	7
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE.....	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Skład Zarządu jednostki dominującej	9
3. Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej.....	9
4. Informacje o Grupie Kapitałowej Meyra Group.....	10
5. Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji.....	11
6. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	11
7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach.....	12
8. Zasady rachunkowości	13
9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości.....	31
10. Standardy oraz interpretacje opublikowane, ale jeszcze nieprzyjęte do stosowania	34
11. Dokonane ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego zmiany zasad (polityki) rachunkowości.....	37
12. Korekta błędu podstawowego	37
13. Segmenty operacyjne	40
14. Wartość firmy	40
15. Wartości niematerialne	42
16. Rzeczowe aktywa trwałe	45
17. Inwestycje.....	47
18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	47
19. Wartość godziwa aktywów finansowych	48
20. Zapasy	49
21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	49
22. Informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	50
23. Pozostałe aktywa niefinansowe.....	51
24. Kapitał podstawowy oraz pozostałe kapitały	51
25. Udziały niedające kontroli	52
26. Zarządzanie kapitałem	53
27. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	53
28. Zysk (strata) na akcję	56
29. Dłużne papiery wartościowe	57
30. Rezerwy	57
31. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki	60
32. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	61
33. Zobowiązania z tytułu leasingu	61
34. Wartość godziwa zobowiązań finansowych.....	61
35. Przychody przyszłych okresów.....	62
36. Przychody ze sprzedaży	63
37. Pozostałe przychody i koszty operacyjne.....	63
38. Przychody i koszty finansowe	64
39. Podatek dochodowy	64
40. Zobowiązania warunkowe	66
41. Sprawy sądowe.....	67
42. Transakcje z jednostkami powiązanymi.....	67
43. Struktura zatrudnienia	68
44. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego.....	69
45. Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym	69

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

	Nota	2018	2017 przekształcone*
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	36	304 455 630	280 697 675
Koszty działalności operacyjnej		291 119 685	281 973 944
Amortyzacja		13 590 142	10 228 376
Zużycie materiałów i energii		50 426 322	51 118 259
Usługi obce		25 105 072	23 620 886
Podatki i opłaty		1 328 547	1 509 526
Wynagrodzenia		68 050 966	78 647 203
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia		13 357 767	13 765 068
Pozostałe koszty rodzajowe		10 585 660	10 697 431
Wartość sprzedanych towarów i materiałów		125 333 571	109 197 959
Zmiana stanu produktów		-16 368 762	-16 391 239
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby		-289 600	-419 525
Zysk/strata brutto ze sprzedaży		13 335 945	-1 276 269
Pozostałe przychody operacyjne	37	5 016 145	2 806 864
Pozostałe koszty operacyjne	37	1 759 793	1 502 641
Zysk/strata z działalności operacyjnej		16 592 297	27 954
Przychody finansowe	38	76 309	112 701
Koszty finansowe	38	9 207 592	12 606 502
Strata ze zbycia spółek zależnych		-	-5 328 505
Zysk/strata przed opodatkowaniem		7 461 014	-17 794 352
Podatek dochodowy	39	105 575	1 136 738
Zysk/strata z działalności kontynuowanej		7 355 439	-18 931 090
Działalność zaniechana			
Zysk/strata z działalności zaniechanej		-	-
Zysk netto ogółem			
Zysk/strata netto		7 355 439	-18 931 090
Zysk/strata netto przypadający:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		7 717 962	-17 645 824
Udziałom niekontrolującym		-362 523	-1 285 266

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w nocie 12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Nota	2018	2017 przekształcone*
Zysk/strata netto		7 355 439	-18 931 090
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1 759 709	-3 092 358
Zabezpieczenia przepływów pieniężnych		-	-96 978
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach sprawozdawczych		1 759 709	-3 189 336
Inne całkowite dochody netto niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach sprawozdawczych		-	-
Inne dochody całkowite netto		1 759 709	-3 189 336
Całkowite dochody ogółem		9 115 148	-22 120 426

Całkowite dochody ogółem przypadające:

Akcjonariuszom jednostki dominującej		9 477 671	-20 835 160
Udziałom niekontrolującym		-362 523	-1 285 266

Zysk (strata) na akcję z działalności kontynuowanej:

Zwykły	28	2,87	-6,57
Rozwodniony	28	2,87	-6,57

Zysk (strata) na akcję z działalności kontynuowanej i zaniechanej:

Zwykły	28	2,87	-6,57
Rozwodniony	28	2,87	-6,57

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w nocie 12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

AKTYWA

	Nota	2018-12-31	2017-12-31 przekształcone*
Aktywa trwałe			
Wartość firmy	14	6 951 748	6 951 748
Wartości niematerialne	15	78 668 334	75 478 133
Rzeczowe aktywa trwałe	16	26 679 504	27 111 796
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	39	3 952 049	2 335 558
Należności długoterminowe		28 801	49 162
Inwestycje długoterminowe	17	15 004	267 849
Pozostałe aktywa niefinansowe	23	127 180	123 047
Aktywa trwałe		116 422 620	112 317 293
Aktywa obrotowe			
Wartości niematerialne	14	7 119 659	-
Zapasy	20	82 462 991	70 775 942
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	18	40 262 587	36 294 930
Należności z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych		2 343 121	2 114 847
Inwestycje krótkoterminowe	17	257 344	160 629
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	4 206 827	6 504 999
Pozostałe aktywa niefinansowe	23	743 598	839 380
Aktywa obrotowe		137 396 127	116 690 727
Aktywa razem		253 818 747	229 008 020

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w notce 12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ (CD.)

PASYWA

	Nota	31.12.2018	2017-12-31 przekształcone*
Kapitał własny			
Kapitał podstawowy	24	2 684 775	2 684 775
Kapitał zapasowy	24	67 901 041	67 901 041
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		1 672 592	-87 117
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	24	7 757 251	39 289
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)		80 015 659	70 537 988
Udziały niekontrolujące	25	2 864 518	3 227 041
Kapitał własny ogółem		82 880 177	73 765 029

Zobowiązania długoterminowe

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	39	19 278 612	18 110 834
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	30	55 415	63 744
Pozostałe rezerwy	30	431 122	400 160
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	29	43 803 456	43 574 333
Kredyty i pożyczki	31	19 368 980	23 160 722
Przychody przyszłych okresów	35	480 065	555 014
Inne zobowiązania finansowe	32	1 360 223	2 034 089
Zobowiązania długoterminowe razem		84 777 873	87 898 896

Zobowiązania krótkoterminowe

Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	30	1 362 400	1 283 524
Pozostałe rezerwy	30	14 677 616	5 058 773
Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych	29	942 676	1 028 594
Kredyty i pożyczki	31	22 556 601	21 291 519
Inne zobowiązania finansowe	32	1 768 408	2 159 832
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	32	36 276 016	30 226 981
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń		4 606 851	3 420 810
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń		3 516 238	2 105 352
Przychody przyszłych okresów	35	86 239	366 398
Inne zobowiązania	32	367 652	402 312
Zobowiązania krótkoterminowe razem		86 160 697	67 344 095
Zobowiązania razem		170 938 570	155 242 991

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w nocie 12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	Zyski zatrzymane/ niepokryte straty	Razem kapitały przypadające jednostce dominującej	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Stan na 01-01-2017 przed korektą	1 789 617	57 841 224	96 978	3 005 241	17 752 742	80 485 802	4 596 358	85 082 160
Korekta błędów*	-	-	-	-	-67 629	-67 629	-	-67 629
Stan na 01-01-2017	1 789 617	57 841 224	96 978	3 005 241	17 685 113	80 418 173	4 596 358	85 014 531
Zysk/strata netto za okres	-	-	-	-	-16 412 125	-16 412 125	-212 985	-16 625 110
Inne całkowite dochody	-	-	-96 978	-3 039 723	-	-3 136 701	-	-3 136 701
Całkowity dochód za rok	-	-	-96 978	-3 039 723	-16 412 125	-19 548 826	-212 985	-19 761 811
Sprzedaż spółki zależnej	-	-	-	-	-	-	-84 051	-84 051
Podwyższenie kapitału	895 158	10 059 817	-	-	-	10 954 975	-	10 954 975
Stan na 31-12-2017 przed korektą	2 684 775	67 901 041	-	-34 482	1 272 988	71 824 322	4 299 322	76 123 644
Korekta błędów*	-	-	-	-52 635	-1 233 699	-1 286 334	-1 072 281	-2 358 615
Stan na 31-12-2017	2 684 775	67 901 041	-	-87 117	39 289	70 537 988	3 227 041	73 765 029
Stan na 01-01-2018	2 684 775	67 901 041	-	-87 117	39 289	70 537 988	3 227 041	73 765 029
Zysk/strata netto za okres	-	-	-	-	7 717 962	7 717 962	-362 523	7 355 439
Inne całkowite dochody	-	-	-	1 759 709	-	1 759 709	-	1 759 709
Całkowity dochód za rok	-	-	-	1 759 709	7 717 962	9 477 671	-362 523	9 115 148
Stan na 31-12-2018	2 684 775	67 901 041	-	1 672 592	7 757 251	80 015 659	2 864 518	82 880 177

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w notce 12

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	2018	2017 przekształcone*
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
Zysk (strata) brutto	7 461 014	-17 794 352
Korekty	13 593 372	14 833 485
Amortyzacja	13 590 142	10 228 376
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych	-360 496	466 562
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	8 149 521	7 948 705
Podatek dochodowy	-554 290	-1 486 013
(Zysk) / strata z działalności inwestycyjnej	-120 409	5 170 177
Rozliczenie i wycena instrumentów finansowych	-73 980	-22 998
(Zwiększenie) / zmniejszenie salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	-4 184 513	-13 974 036
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu zapasów	-12 394 247	-9 332 834
(Zwiększenie) / zmniejszenie pozostałych aktywów	101 554	-287 514
Zwiększenie / (zmniejszenie) zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	8 884 147	15 171 729
Zwiększenie / (zmniejszenie) rezerw	945 711	1 769 041
Zwiększenie / (zmniejszenie) przychodów przyszłych okresów	-355 108	-233 428
Zwiększenie / (zmniejszenie) pozostałych zobowiązań	-34 660	-516 651
Inne korekty	-	-67 631
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	21 054 386	-2 960 867
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Wpływy ze sprzedaży wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	791 840	538 838
Spłata udzielonych pożyczek	146 512	182 433
Odsetki	82 227	84 383
Zbycie spółek zależnych pomniejszone o środki pieniężne tych jednostek	-	-15 628
Wydatki na zakup wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-10 308 589	-8 637 904
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-9 288 010	-7 847 878
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Wpływy netto z tytułu emisji akcji	-	9 068 504
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	3 910 855	9 720 147
Wykup dłużnych papierów wartościowych	-	-7 000 000
Spłata kredytów i pożyczek	-7 643 253	-3 125 741
Płatności zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	-2 454 720	-1 932 683
Odsetki	-7 877 430	-8 017 779
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-14 064 548	-1 287 552
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-2 298 172	-12 096 297
Środki pieniężne na początek okresu	6 504 999	18 601 296
Środki pieniężne na koniec okresu	4 206 827	6 504 999

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w nocie 12

ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Grupa Kapitałowa Meyra Group („Grupa Kapitałowa”, „Grupa Meyra”, „Grupa”) składa się z jednostki dominującej Meyra Group S.A. („Spółka”, „jednostka dominująca”) i jej spółek zależnych (nota 4).

Jednostka dominująca została utworzona Aktem Notarialnym z dnia 22.12.1997 Rep. 5513/97. Spółka wpisana jest do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi XX Wydział Gospodarczy pod numerem KRS 0000048169. Spółce nadano numer identyfikacyjny REGON 471684025 oraz NIP 7272308750. Siedziba Spółki mieści się przy ulicy Andrzeja Struga 20, 90 513 Łódź.

Rokiem obrotowym dla Grupy jest rok kalendarzowy. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Meyra obejmuje rok zakończony 31 grudnia 2018 roku oraz zawiera dane porównywalne za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku.

Czas trwania jednostki dominującej oraz jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

Podmiotem bezpośrednio dominującym spółki Meyra Group S.A. jest spółka Coöperatief Avallon MBO U.A.

2. Skład Zarządu jednostki dominującej

Skład Zarządu Spółki na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania przedstawiał się następująco:

<i>Pan Mariusz Smela</i>	–	<i>Prezes Zarządu</i>
<i>Pan Michał Perner</i>	–	<i>Wiceprezes Zarządu</i>
<i>Pan Paweł Robak</i>	–	<i>Członek Zarządu</i>
<i>Pan Tadeusz Baczyński</i>	–	<i>Członek Zarządu</i>

W okresie sprawozdawczym oraz od dnia bilansowego do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Zarządu Meyra Group S.A.

3. Skład Rady Nadzorczej jednostki dominującej

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

<i>Pan Robert Więclawski</i>	
<i>Pan Tomasz Stamirowski</i>	
<i>Pani Barbara Perner</i>	
<i>Pan Piotr Miller</i>	
<i>Pan Ulrich Bolze</i>	
<i>Pan Mariusz Stępień</i>	– do 14 grudnia 2018r.
<i>Pani Donata Baczyńska</i>	– od 14 grudnia 2018r.

Od dnia bilansowego do dnia zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie miały miejsca zmiany w składzie Rady Nadzorczej Meyra Group S.A.

4. Informacje o Grupie Kapitałowej Meyra Group

Meyra Group S.A. jest podmiotem dominującym w Grupie Kapitałowej. Zgodnie z PKD prowadzi działalność firm centralnych, działalność holdingów finansowych, działalność rachunkowo-księgową, doradztwo podatkowe. Jednostka dominująca prowadzi działalność głównie na rzecz podmiotów zależnych. Jest podmiotem zarządzającym w Grupie, ustala kierunki działań jednostek podległych.

Skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym Grupy Kapitałowej Meyra Group za 2018 rok została objęta jednostka dominująca oraz następujące, niżej wymienione spółki zależne, w których Meyra Group S.A. posiadała bezpośrednio lub pośrednio udziały:

Nazwa spółki zależnej	Siedziba	Udział w kapitale zakładowym	Udział w prawach głosu
MDH Sp. z o.o.	Ul. Tymienieckiego 22/24 90-349 Łódź	100%	100%
Life+ Sp. z o.o.	Ul. Wesoła 37a/5 25-363 Kielce	97%	97%
Nasze Zdrowie GL + Sp. z o.o.	Ul. Grunwaldzka 165 A 60-322 Poznań	97%	97%
Life Care GL+ Sp. z o.o.	Ul. Sienkiewicza 36 38-300 Gorlice	95%	95%
MTB Poland Sp. z o.o.	Ul. Hanki Ordonówny 1 93-233 Łódź	100%	100%
Rehab ZRT	Szentendre ut 3 Kalaszi ut 3 2000 Węgry	100%	100%
Meyra GmbH	Meyra-Ring 2 32689 Kalletal-Kalldorf Niemcy	100%	100%
QMED Germany GmbH	Meyra-Ring 2 32689 Kalletal-Kalldorf Niemcy	100%	100%
Meyra-Ortopedia Kft.	Megyeri út 205. fsz. 43 1044 Budapest Węgry	100%	100%
Meyra Denmark ApS	Støberivej 1 3660 Stenløse Dania	90%	90%
Meyra ČR s.r.o.	Hrusická 2538 141 00 Praha 4 Czechy	100%	100%
OOO Meyra RU	111394, Moscow, 29 Martenovskaya St Rosja	100%	100%
Richter R.M.S. GmbH	Weiherer Str. 25 D-95448 Bayreuth Niemcy	26,75%	53,50%

W trakcie okresu sprawozdawczego nie nastąpiły zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Meyra Group.

Spółki Grupy prowadzą działalność gospodarczą w branży medycznej. Szczegółowy zakres działalności poszczególnych podmiotów wchodzących w skład Grupy przedstawia tabela poniżej.

Nazwa spółki	Zakres działalności
MDH Sp. z o.o.	Producent i dystrybutor sprzętu rehabilitacyjnego oraz ortopedycznego.
Life+ Sp. z o.o.	Sprzedaż detaliczna produktów medycznych poprzez sieć sklepów na terenie Polski.
Nasze Zdrowie GL+ Sp. z o.o.	Sprzedaż detaliczna produktów medycznych poprzez sieć sklepów na terenie Polski.
Life Care GL+ Sp. z o.o.	Sprzedaż detaliczna produktów medycznych poprzez sieć sklepów na terenie Polski.
MTB Poland Sp. z o.o.	Producent aktywnych wózków inwalidzkich.
Rehab ZRT	Sprzedaż detaliczna i hurtowa wyrobów medycznych na terenie Węgier.
Meyra GmbH	Producent wózków inwalidzkich oraz sprzętu rehabilitacyjnego.
QMED Germany GmbH	Spółka dystrybuująca produkty ortopedyczne marki Qmed w Niemczech i Austrii.
Meyra-Ortopedia Kft.	Spółka dystrybucyjna, która oferuje produkty Meyra Group klientom na terenie Węgier.
Meyra Denmark ApS	Spółka dystrybucyjna, która oferuje produkty Meyra Group klientom na terenie Danii.
Meyra ČR s.r.o.	Spółka dystrybucyjna, która oferuje produkty Meyra Group klientom na terenie Czech.
OOO Meyra RU	Spółka dystrybucyjna, która oferuje produkty Meyra Group klientom na terenie Rosji.
Richter R.M.S. GmbH	Producent zaawansowanych technologicznie wózków inwalidzkich.

5. **Zatwierdzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego do publikacji**

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd Spółki w dniu 15 maja 2019r.

6. **Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego**

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez spółki Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez spółki Grupy.

Oświadczenie o zgodności

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2018r. oraz za analogiczny okres roku ubiegłego zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) w zakresie zatwierdzonym przez Unię Europejską.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania standardów MSSF oraz prowadzoną przez Grupę działalność, w zakresie stosowanych przez Grupę zasad rachunkowości nie ma różnicy między standardami MSSF, które weszły w życie, a standardami MSSF zatwierdzonymi przez UE. MSSF obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”) oraz Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej („KIMSF”).

Jednostki zależne prowadzą swoje księgi rachunkowe zgodnie z obowiązującymi w kraju ich siedziby przepisami. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zawiera korekty nie zawarte w księgach rachunkowych jednostek Grupy wprowadzone w celu doprowadzenia sprawozdań finansowych tych jednostek do zgodności z MSSF.

Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdania finansowe Grupy zostały przedstawione w polskich złotych (PLN), które są również walutą funkcjonalną jednostki dominującej. Dla każdej z jednostek zależnych ustalana jest waluta funkcjonalna i aktywa oraz zobowiązania danej jednostki są mierzone w tej walucie funkcjonalnej.

Wszystkie wartości, o ile nie wskazano inaczej, podane są w zaokrągleniu do pełnych PLN.

7. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Profesjonalny osąd

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy wymaga od Zarządu jednostki dominującej osądów, szacunków oraz założeń, które mają wpływ na prezentowane przychody, koszty, aktywa i zobowiązania i powiązane z nimi noty oraz ujawnienia dotyczące zobowiązań warunkowych. Niepewność co do tych założeń i szacunków może spowodować istotne korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w przyszłości.

Zarząd kierując się subiektywną oceną określa i stosuje polityki rachunkowości, które zapewnią, iż skonsolidowane sprawozdanie finansowe będzie zawierać właściwe i wiarygodne informacje oraz będzie:

1. prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiać sytuację majątkową i finansową Grupy, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne,
2. odzwierciedlać treść ekonomiczną transakcji,
3. obiektywne,
4. sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny,
5. kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

W procesie stosowania zasad (polityki) rachunkowości Zarząd dokonał następujących osądów, które mają największy wpływ na przedstawiane wartości bilansowe aktywów i zobowiązań.

Klasyfikacja umów leasingowych

Grupa dokonuje klasyfikacji leasingu jako operacyjnego lub finansowego w oparciu o ocenę, w jakim zakresie ryzyko i pożytki z tytułu posiadania przedmiotu leasingu przypadają w udziale leasingodawcy, a w jakim leasingobiorcy. Ocena ta opiera się na treści ekonomicznej każdej transakcji. Wartość zobowiązań z tytułu leasingu finansowego przedstawiona została w nocie 33.

Aktywowanie prac rozwojowych

Grupa rozpoznaje aktywa trwałe z tytułu zakończonych prac rozwojowych na bazie oceny pożytków, jakie zostaną uzyskane w przyszłości w wyniku realizacji sprzedaży produktów powstałych w oparciu o wykorzystanie efektów prac rozwojowych. Opis prowadzonych przez Grupę prac rozwojowych przedstawiony został w nocie 15.

Niepewność szacunków i założeń

Poniżej omówiono podstawowe założenia dotyczące przyszłości i inne kluczowe źródła niepewności występujące na dzień bilansowy, z którymi związane jest istotne ryzyko znaczącej korekty wartości bilansowych aktywów i zobowiązań w następnym roku finansowym. Spółki Grupy przyjęły założenia i szacunki na temat przyszłości na podstawie wiedzy posiadanej podczas sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Występujące założenia i szacunki mogą ulec zmianie na skutek wydarzeń w przyszłości wynikających ze zmian rynkowych lub zmian nie będących pod kontrolą Grupy. Takie zmiany są odzwierciedlane w szacunkach lub założeniach w chwili wystąpienia.

Kategoria	Rodzaj ujawnionej informacji
Stawki amortyzacyjne	Wysokość stawek oraz odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych lub aktywów niematerialnych oraz szacunków dotyczących wartości rezydualnej środków trwałych. Spółki Grupy corocznie dokonują weryfikacji przyjętych okresów ekonomicznej użyteczności oraz wartości rezydualnej na podstawie bieżących szacunków.

Wartość godziwa	Niektóre aktywa i pasywa Grupy wyceniane są w wartości godziwej dla celów sprawozdawczości finansowej. W wycenie wartości godziwej aktywów lub zobowiązań, Grupa wykorzystuje dane rynkowe obserwowalne w zakresie w jakim jest to możliwe. W przypadku gdy zastosowanie "Poziomu 1" do wyceny nie jest możliwe, Grupa angażuje zewnętrznych wykwalifikowanych rzeczoznawców do przeprowadzenia wyceny lub przeprowadza taką wycenę we własnym zakresie.
Odpisy aktualizujące należności oraz zapasy	Na dzień bilansowy spółki Grupy oceniają czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składników należności lub grupy należności oraz zapasów. Jeżeli wartość możliwa do odzyskania składnika aktywów jest niższa od jego wartości bilansowej jednostka dokonuje odpisu aktualizującego. Szczegółowe informacje dotyczące odpisów aktualizujących należności i zapasy zaprezentowano w notach 18 oraz 20 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
Rezerwa na świadczenia pracownicze	Rezerwy na świadczenia pracownicze zostały oszacowane na podstawie metod aktuarialnych. W roku obrotowym zakończonym dnia 31 grudnia 2018 oraz w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2017 nie wystąpiły istotne zmiany założeń/szacunków, które mogłyby mieć wpływ na wynik finansowy i inne całkowite dochody Grupy w przywołanych okresach. W odniesieniu do wartości rezerwy zmiany stóp procentowych w prezentowanym okresie nie miały istotnego wpływu na ich wysokość. Szacunek rezerw jest wykonywany przez spółki we własnym zakresie z zachowaniem zasad aktuarialnych stosowanych przez podmioty zewnętrzne świadczące tego typu wyceny. Charakterystykę rezerw zawiera nota 30.
Wycena bilansowa wyemitowanych obligacji	Grupa dokonuje wyceny bilansowej wyemitowanych obligacji metodą zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku z zobowiązaniem. Charakterystyka obligacji została zaprezentowana w nocie 29.
Aktywo i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Grupa rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego bazując na założeniu, że w przyszłości zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na jego wykorzystanie. Pogorszenie uzyskiwanych wyników podatkowych w przyszłości mogłoby spowodować, że założenie to stałoby się nieuzasadnione. Szczegóły omówione zostały w nocie 39.
Testy na utratę wartości firmy, znaków towarowych oraz relacji z klientami	Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości firmy, znaków towarowych oraz relacji z klientami. Wymagało to oszacowania wartości użytkowej ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których należą wspomniane wartości niematerialne i prawne. Oszacowanie wartości użytkowej polega na ustaleniu przyszłych przepływów pieniężnych generowanych przez ośrodek wypracowujący środki pieniężne i wymaga ustalenia stopy dyskontowej do zastosowania w celu obliczenia bieżącej wartości tych przepływów. Założenia przyjęte do powyższych testów zostały omówione w notach 14 oraz 15.

8. Zasady rachunkowości

Prezentacja sprawozdań finansowych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest zgodnie z MSR 1. Skonsolidowany rachunek zysków i strat prezentowany jest w wariantcie porównawczym, natomiast skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych sporządzane jest metodą pośrednią.

Zasady konsolidacji

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe Meyra Group S.A. oraz sprawozdania finansowe jednostek przez nią kontrolowanych (zależnych) sporządzone za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych po uwzględnieniu korekt doprowadzających do zgodności z MSSF sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy co sprawozdanie jednostki dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji jakichkolwiek rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy spółkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy skorygowane o udział mniejszości, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od dnia objęcia nad nimi kontroli przez Grupę, a przestają być konsolidowane od dnia ustania kontroli. Sprawowanie kontroli przez jednostkę dominującą ma miejsce, wtedy gdy:

- posiada władzę nad danym podmiotem,
- podlega ekspozycji na zmienne zwroty lub posiada prawa do zmiennych zwrotów z tytułu swojego zaangażowania w danej jednostce,
- ma możliwość wykorzystania władzy w celu kształtowania poziomu generowanych zwrotów.

Spółka weryfikuje fakt sprawowania kontroli nad innymi jednostkami, jeżeli wystąpiła sytuacja wskazująca na zmianę jednego lub kilku z wyżej wymienionych warunków sprawowania kontroli.

W sytuacji, gdy Spółka posiada mniej niż większość praw głosów w danej jednostce, ale posiadane prawa głosu są wystarczające do jednostronnego kierowania istotnymi działaniami tej jednostki, oznacza to, że sprawuje nad nią władzę. W celu oceny czy prawa głosu w danej jednostce są wystarczające dla zapewnienia władzy, Grupa analizuje wszystkie istotne okoliczności, w tym:

- wielkość posiadanego pakietu praw głosu w porównaniu do rozmiaru udziałów i stopnia rozproszenia praw głosu posiadanych przez innych udziałowców;
- potencjalne prawa głosu posiadane przez Spółkę, innych udziałowców lub inne strony;
- prawa wynikające z innych ustaleń umownych; a także
- dodatkowe okoliczności, które mogą dowodzić, że Spółka posiada lub nie posiada możliwości kierowania istotnymi działaniami w momentach podejmowania decyzji, w tym schematy głosowania zaobserwowane na poprzednich zgromadzeniach udziałowców.

Zmiany w udziale własnościowym jednostki dominującej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną są ujmowane jako transakcje kapitałowe. W takich przypadkach w celu odzwierciedlenia zmian we względnych udziałach w jednostce zależnej Grupa dokonuje korekty wartości bilansowej udziałów kontrolujących oraz udziałów niekontrolujących. Wszelkie różnice pomiędzy kwotą korekty udziałów niekontrolujących a wartością godziwą kwoty zapłaconej lub otrzymanej odnoszone są na kapitał własny i przypisywane do właścicieli jednostki dominującej.

Wycena do wartości godziwej

Grupa wycenia instrumenty finansowe, takie jak instrumenty pochodne oraz aktywa niefinansowe, w wartości godziwej na każdy dzień bilansowy.

Wartość godziwa jest rozumiana jako cena, która byłaby otrzymana ze sprzedaży składnika aktywów, bądź zapłacona w celu przeniesienia zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach zbycia składnika aktywów między uczestnikami rynku na dzień wyceny w aktualnych warunkach rynkowych. Wycena wartości godziwej opiera się na założeniu, że transakcja sprzedaży składnika aktywów lub przeniesienia zobowiązania odbywa się:

- na głównym rynku dla danego składnika aktywów bądź zobowiązania, lub
- w przypadku braku głównego rynku, na najkorzystniejszym rynku dla danego składnika aktywów lub zobowiązania.

Zarówno główny jak i najbardziej korzystny rynek muszą być dostępne dla Grupy.

Wartość godziwa składnika aktywów lub zobowiązania jest mierzona przy założeniu, że uczestnicy rynku przy ustalaniu ceny składnika aktywów lub zobowiązania działają w swoim najlepszym interesie gospodarczym.

Wycena wartości godziwej składnika aktywów niefinansowych uwzględnia zdolność uczestnika rynku do wytworzenia korzyści ekonomicznych poprzez jak największe i najlepsze wykorzystanie składnika aktywów lub jego zbycie innemu uczestnikowi rynku, który zapewniłby jak największe i jak najlepsze wykorzystanie tego składnika aktywów.

Grupa stosuje techniki wyceny, które są odpowiednie do okoliczności i w przypadku których są dostępne dostateczne dane do wyceny wartości godziwej, przy maksymalnym wykorzystaniu odpowiednich obserwowalnych danych wejściowych i minimalnym wykorzystaniu nieobserwowalnych danych wejściowych.

Wszystkie aktywa oraz zobowiązania, które są wyceniane do wartości godziwej lub ich wartość godziwa jest ujawniana w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym, są klasyfikowane w hierarchii wartości godziwej w sposób opisany poniżej na podstawie najniższego poziomu danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość:

Poziom 1 – Notowane (nieskorygowane) ceny rynkowe na aktywnym rynku dla identycznych aktywów lub zobowiązań.

Poziom 2 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości, jest bezpośrednio bądź pośrednio obserwowalny.

Poziom 3 – Techniki wyceny, dla których najniższy poziom danych wejściowych, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej jako całości, jest nieobserwowalny.

Na każdą datę bilansową, w przypadku aktywów i zobowiązań występujących na poszczególne daty bilansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupa ocenia, czy miały miejsce transfery między poziomami hierarchii poprzez ponowną ocenę klasyfikacji do poszczególnych poziomów, kierując się istotnością danych wejściowych z najniższego poziomu, który jest istotny dla wyceny do wartości godziwej traktowanej jako całość.

Transakcje w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji (kurs spot).

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu zamknięcia obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Niepieniężne pozycje bilansowe ujmowane według kosztu historycznego, wyrażonego w walucie obcej, są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji.

Niepieniężne pozycje bilansowe ewidencjonowane według wartości godziwej, wyrażonej w walucie obcej, wyceniane są według kursu wymiany z dnia ustalenia wartości godziwej tj. średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Różnice kursowe powstałe z rozliczenia transakcji lub przeliczenia pozycji pieniężnych innych niż instrumenty pochodne, ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów lub kosztów finansowych w kwocie netto, za wyjątkiem różnic kursowych kapitalizowanych w wartości aktywów w przypadkach określonych zasadami rachunkowości.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania zagranicznych jednostek zależnych są przeliczane na walutę prezentacji Grupy po kursie obowiązującym na dzień bilansowy, a ich sprawozdania z całkowitych dochodów są przeliczane po średnim ważonym kursie wymiany za dany okres obrotowy. Różnice kursowe powstałe w

wyniku takiego przeliczenia są ujmowane w innych całkowitych dochodach i akumulowane w oddzielnej pozycji kapitału własnego. W momencie zbycia podmiotu zagranicznego, różnice kursowe zakumulowane w kapitale własnym, dotyczące danego podmiotu zagranicznego, są ujmowane w zysku lub stracie.

Wartość firmy powstała na nabyciu podmiotu zagranicznego oraz wszelkie korekty z tytułu wyceny do wartości godziwej aktywów i zobowiązań na takim nabyciu są traktowane jako aktywa lub zobowiązania takiego podmiotu zagranicznego i przeliczane po średnim kursie ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski obowiązującym na dzień bilansowy.

Następujące kursy zostały przyjęte dla potrzeb wyceny bilansowej:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	2018-12-31	2017-12-31
Kurs wymiany EUR / PLN	4,3000	4,1709
Kurs wymiany USD / PLN	3,7597	3,4813
Kurs wymiany HUF / PLN	0,0134	0,0134
Kurs wymiany RUB / PLN	0,0541	0,0604
Kurs wymiany CZK / PLN	0,1673	0,1632
Kurs wymiany DKK / PLN	0,5759	0,5602

Średnie ważone kursy wymiany za poszczególne okresy obrotowe kształtowały się następująco:

Kurs średni w okresie	2018	2017
Kurs wymiany EUR / PLN	4,2669	4,2447
Kurs wymiany USD / PLN	3,6227	3,7439
Kurs wymiany HUF / PLN	0,0133	0,0137
Kurs wymiany RUB / PLN	0,0576	0,0644
Kurs wymiany CZK / PLN	0,1663	0,1614
Kurs wymiany DKK / PLN	0,5725	0,5706

Walutą funkcjonalną zagranicznych jednostek zależnych jest euro (EUR), forint węgierski (HUF), rubel rosyjski (RUB), korona czeska (CZK) oraz korona duńska (DKK) w zależności od lokalizacji jednostki zależnej.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu, budowie lub wytworzeniu dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Na koszty finansowania zewnętrznego składają się odsetki wyliczone przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej oraz zyski lub straty z tytułu różnic kursowych do wysokości, która koryguje koszty odsetek.

Wartość firmy

Wartość firmy z tytułu przejęcia jednostki jest początkowo ujmowana według ceny nabycia stanowiącej kwotę nadwyżki sumy:

- przekazanej zapłaty,
- wartości wszelkich niekontrolujących udziałów w jednostce przejmowanej oraz
- w przypadku połączenia jednostek realizowanego etapami wartości godziwej na dzień przejęcia udziału w kapitale jednostki przejmowanej, należącego poprzednio do jednostki przejmującej,

nad kwotą netto ustaloną na dzień przejęcia wartości możliwych do zidentyfikowania nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

Po początkowym ujęciu, wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o wszelkie skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Test na utratę wartości przeprowadza się raz na rok lub częściej, jeśli wystąpią ku temu przesłanki. Wartość firmy nie podlega amortyzacji.

Na dzień przejęcia nabyta wartość firmy jest alokowana do każdego z ośrodków wypracowujących środki pieniężne, które mogą skorzystać z synergii połączenia. Każdy ośrodek, lub zespół ośrodków, do którego została przypisana wartość firmy:

- odpowiada najniższemu poziomowi w Grupie, na którym wartość firmy jest monitorowana na wewnętrzne potrzeby zarządcze, oraz
- jest nie większy niż jeden segment operacyjny określony zgodnie z MSSF 8 Segmenty operacyjne.

Odpis z tytułu utraty wartości ustalany jest poprzez oszacowanie odzyskiwalnej wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została alokowana dana wartość firmy. W przypadku, gdy odzyskiwalna wartość ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest niższa niż wartość bilansowa, ujęty zostaje odpis z tytułu utraty wartości. W przypadku, gdy wartość firmy stanowi część ośrodka wypracowującego środki pieniężne i dokonana zostanie sprzedaż części działalności w ramach tego ośrodka, przy ustalaniu zysków lub strat ze sprzedaży takiej działalności wartość firmy związana ze sprzedaną działalnością zostaje włączona do jej wartości bilansowej. W takich okolicznościach sprzedana wartość firmy jest ustalana na podstawie względnej wartości sprzedanej działalności i wartości zachowanej części ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji lub wytworzone (jeżeli spełniają warunki rozpoznania dla kosztów prac rozwojowych) wycenia się przy początkowym ujęciu odpowiednio w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Cena nabycia wartości niematerialnych nabytych w transakcji połączenia jednostek jest równa ich wartości godziwej na dzień połączenia. Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Grupa ustala, czy okres użytkowania wartości niematerialnych jest określony czy nieokreślony. Wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Zmiany w oczekiwanym okresie użytkowania lub oczekiwanym sposobie konsumowania korzyści ekonomicznych pochodzących z danego składnika aktywów są ujmowane poprzez zmianę odpowiednio okresu lub metody amortyzacji, i traktowane jak zmiany wartości szacunkowych. Odpis amortyzacyjny składników wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania ujmuje się w zysku lub stracie w ciężar tej kategorii, która odpowiada funkcji danego składnika wartości niematerialnych.

Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które nie są użytkowane, są corocznie poddawane testowi na utratę wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne.

Okresy użytkowania są poddawane corocznej weryfikacji, a w razie potrzeby, korygowane z efektem od następnego roku obrotowego.

Koszty prac badawczych są ujmowane w zysku lub stracie w momencie poniesienia.

Aktywa niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jedynie po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika aktywów niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,

- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jej użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Wartość początkową aktywów niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie stanowi suma wydatków poniesionych od dnia, gdy składnik aktywów niematerialnych po raz pierwszy spełnia kryteria ujmowania ich w bilansie. W przypadku gdy nie można ująć w bilansie kosztów prac rozwojowych wytworzonych we własnym zakresie, koszty te są ujmowane w wynik okresu, w którym zostały poniesione. Aktywa niematerialne wytworzone we własnym zakresie po początkowym ujęciu są wykazywane według ceny nabycia pomniejszonej o umorzenia i łączne odpisy na utratę wartości, na takiej samej zasadzie jak nabyte aktywa niematerialne.

Podsumowanie zasad stosowanych w odniesieniu do wartości niematerialnych Grupy przedstawia się następująco:

	Koszty prac rozwojowych	Oprogramowanie komputerowe
Okresy użytkowania	2-5 lat	2-5 lat
Wykorzystana metoda amortyzacji	metoda liniowa	metoda liniowa
Wewnętrznie wytworzone lub nabyte	wewnętrznie wytworzone	nabyte
Test na utratę wartości	coroczny w przypadku składników nie oddanych jeszcze do użytkowania oraz w przypadku istnienia przesłanki wskazującej na utratę wartości	coroczna ocena czy wystąpiły przesłanki świadczące o wystąpieniu utraty wartości

Zyski lub straty wynikające z usunięcia wartości niematerialnych z bilansu są wyceniane według różnicy pomiędzy wpływami ze sprzedaży netto a wartością bilansową danego składnika aktywów i są ujmowane w zysku lub stracie w momencie ich usunięcia z bilansu.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe początkowo ujmowane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Cenę nabycia zwiększają wszystkie koszty związane bezpośrednio z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do użytkowania.

Po początkowym ujęciu rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy lub montażu i przekazania środka trwałego do używania.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu następnym po miesiącu przyjęcia do użytkowania. Ekonomiczne okresy użyteczności oraz metody amortyzacji są weryfikowane raz w roku, powodując ewentualną korektę odpisów amortyzacyjnych w kolejnych latach. Środki trwałe są dzielone na części składowe będące pozycjami o istotnej wartości, dla których można przyporządkować odrębny okres ekonomicznej użyteczności. Częścią składową są również koszty generalnych przeglądów oraz istotne części zamienne i wyposażenie, jeżeli będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż rok. Bieżące koszty utrzymania poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Grunty wyceniane są w cenie nabycia. Wartość gruntów nie podlega amortyzacji, ze względu na nieokreślony okres użytkowania.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta z bilansu po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży, likwidacji lub zaprzestania użytkowania środków trwałych są określane jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych środków trwałych i są ujmowane w rachunku zysków i strat w pozostałych przychodach lub kosztach operacyjnych.

Podstawą do określenia stopy procentowej amortyzacji środków trwałych w Grupie jest użyteczność ekonomiczna danego składnika majątku trwałego, przy czym środki trwałe, których cena nabycia nie przekracza kwoty 10 000 PLN mogą być amortyzowane jednorazowo.

Poszczególne grupy środków trwałych są amortyzowane następująco:

- a) grunty – nie podlegają amortyzacji;
- b) budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej – 2,50% rocznie;
- c) urządzenia techniczne i maszyny – od 10% do 30% rocznie;
- d) środki transportu – 20% rocznie;
- e) inne środki trwałe – od 14% do 20% rocznie.

Aktywa w leasingu

Umowy leasingu finansowego, na mocy których następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są ujmowane w aktywach oraz zobowiązaniach na dzień rozpoczęcia okresu leasingu. Wartość aktywów oraz zobowiązań określana jest na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Minimalne opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Warunkowe opłaty leasingowe są ujmowane w kosztach okresu, w którym je poniesiono.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane według takich samych zasad jak stosowane do własnych aktywów Grupy. W sytuacji jednak, gdy brak jest wystarczającej pewności, że Grupa uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, wówczas dany składnik jest amortyzowany przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników niefinansowych aktywów trwałych. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego dany składnik aktywów należy.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne odpowiada wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży tego składnika aktywów lub odpowiednio ośrodka wypracowującego środki pieniężne, lub jego wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość odzyskiwalną ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które są w większości niezależne od

generowanych przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej. Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania odzwierciedlającej bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości składników majątkowych używanych w działalności kontynuowanej ujmują się w kosztach działalności operacyjnej.

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na to, że odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości, który był ujęty w okresach poprzednich w odniesieniu do danego składnika aktywów jest zbędny, lub czy powinien zostać zmniejszony. Jeżeli takie przesłanki występują, Grupa szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów. Poprzednio ujęty odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości ulega odwróceniu wtedy i tylko wtedy, gdy od momentu ujęcia ostatniego odpisu aktualizującego nastąpiła zmiana wartości szacunkowych stosowanych do ustalenia wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów. W takim przypadku, podwyższa się wartość bilansową składnika aktywów do wysokości jego wartości odzyskiwalnej. Podwyższona kwota nie może przekroczyć wartości bilansowej składnika aktywów, jaka zostałaby ustalona (po uwzględnieniu umorzenia), gdyby w ubiegłych latach nie ujęto odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w odniesieniu do tego składnika aktywów. Odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości składnika aktywów ujmują się niezwłocznie jako przychód. Po odwróceniu odpisu aktualizującego, w kolejnych okresach odpis amortyzacyjny dotyczący danego składnika jest korygowany w sposób, który pozwala w ciągu pozostałego okresu użytkowania tego składnika aktywów dokonywać systematycznego odpisania jego zweryfikowanej wartości bilansowej pomniejszonej o wartość końcową.

Aktywa finansowe

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 9)

Grupa klasyfikuje aktywa finansowe do następujących kategorii:

- wyceniane według zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia aktywów i jest ona uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania aktywami finansowymi oraz warunków umownych przepływów pieniężnych („test SPPI”) dla danego składnika aktywów finansowych. Grupa dokonuje oceny modelu zarządzania dłużnymi aktywami finansowymi (w tym należnościami handlowymi) według trzech możliwych kryteriów:

- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych,
- utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych i sprzedaży,
- model inny niż powyższe (efektywnie oznaczający aktywa w celu zbycia).

Wycena na moment początkowego ujęcia

Na moment początkowego ujęcia, Grupa wycenia składnik aktywów finansowych według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które można bezpośrednio przyporządkować nabyciu składnika aktywów finansowych (w przypadku składnika aktywów finansowych, który nie jest wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy). Koszty transakcji dotyczących aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy są ujmowane w wyniku finansowym.

Rozpoczęcie i zaprzestanie ujmowania

Aktywa finansowe ujmują się gdy Grupa staje się stroną postanowień umownych instrumentu. Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskania przepływów pieniężnych z aktywów finansowych wygasły lub zostały przeniesione, a Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Wycena po początkowym ujęciu:

a) Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek (ang. solely payment of principal and interest – „SPPI”), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Przychody z tytułu odsetek oblicza się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek” w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z zasadą opisaną w punkcie „Utrata wartości aktywów finansowych”.

W szczególności do tej kategorii Grupa klasyfikuje:

- należności handlowe,
- pożyczki, które spełniają test klasyfikacyjny SPPI i które zgodnie z modelem biznesowym są wykazywane jako „utrzymywane w celu uzyskiwania przepływów pieniężnych”,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- lokaty, depozyty zabezpieczające, należności inwestycyjne i inne należności.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

b) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez inne całkowite dochody

Instrumenty dłużne, z których przepływy stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek, a które są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów pieniężnych i w celu sprzedaży, wyceniane są według wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wartości bilansowej są ujmowane przez inne całkowite dochody, za wyjątkiem zysków i strat z tytułu utraty wartości, przychodów z tytułu odsetek oraz różnic kursowych, które ujmuje się w wyniku finansowym.

W przypadku zaprzestania ujmowania składnika aktywów finansowych łączny zysk lub stratę poprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do wyniku finansowego i ujmuje jako pozostałe zyski/straty. Przychody z tytułu odsetek od takich aktywów finansowych wylicza się metodą efektywnej stopy procentowej i ujmuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek” w wyniku finansowym. Odpisy z tytułu utraty wartości ujmuje się zgodnie z zasadą opisaną w punkcie „Utrata wartości aktywów finansowych”.

Na dzień 31 grudnia 2018r. i 31 grudnia 2017r. Grupa nie posiadała aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii.

c) Aktywa finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy

Aktywa, które nie spełniają kryteriów wyceny według zamortyzowanego kosztu lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, wycenia się w wartości godziwej przez wynik finansowy. W szczególności Grupa zalicza do tej kategorii pożyczki, które nie spełniają testu SSPI (tj. przepływy z tych pożyczek nie stanowią wyłącznie płatności kapitału i odsetek).

Zysk lub stratę z wyceny inwestycji dłużnych do wartości godziwej ujmuje się w wyniku finansowym i prezentuje w pozycji „Zyski/straty z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych” w okresie w którym wystąpiły. Zyski/straty z wyceny do wartości godziwej zawierają wynikające z umowy otrzymane odsetki od instrumentów finansowych zaliczonych do tej kategorii.

Na dzień 31 grudnia 2018r. i 31 grudnia 2017r. Grupa nie posiadała aktywów finansowych zaklasyfikowanych do tej kategorii.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 39)

Aktywa finansowe dzielone są na następujące kategorie:

- aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności,
- aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pożyczki i należności,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, o określonych lub możliwych do określenia płatnościach oraz ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i ma możliwość utrzymać w posiadaniu do tego czasu, inne niż:

- wyznaczone przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone jako dostępne do sprzedaży,
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności kwalifikowane są jako aktywa długoterminowe, jeżeli ich zapadalność przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Składnikiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy jest składnik spełniający jeden z poniższych warunków:

- jest klasyfikowany jako przeznaczony do obrotu, lub
- został zgodnie z MSR 39 wyznaczony do tej kategorii w momencie początkowego ujęcia.

Składniki aktywów finansowych kwalifikuje się jako przeznaczone do obrotu, jeśli są:

- nabyte głównie w celu sprzedaży w krótkim terminie,
- częścią portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych łącznie i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie,
- instrumentami pochodnymi, z wyłączeniem instrumentów pochodnych będących elementem rachunkowości zabezpieczeń oraz umów gwarancji finansowych.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w rachunku zysków i strat jako przychody (korzystne zmiany netto wartości godziwej) lub koszty (niekorzystne zmiany netto wartości godziwej) finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy. Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub jest rzeczą oczywistą bez przeprowadzania lub po pobieżnej analizie, że gdyby podobny hybrydowy instrument byłby najpierw rozważany, to oddzielenie wbudowanego instrumentu pochodnego byłoby zabronione. Aktywa finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu wyznaczone do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność w zakresie ujmowania lub wyceny (niedopasowanie księgowe); lub
- aktywa są częścią grupy aktywów finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- aktywa finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Pożyczki i należności to niezaliczane do instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Zalicza się je do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki udzielone i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Po początkowym ich ujęciu w wartości godziwej, powiększonej o bezpośrednie koszty transakcji, są one wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały zaklasyfikowane jako dostępne do sprzedaży lub nienależące do żadnej z wcześniej wymienionych trzech kategorii aktywów. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży są ujmowane według wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób) a ich ceną nabycia, po pomniejszeniu o podatek odroczonej ujemnej, ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt finansowy.

Nabycie i sprzedaż aktywów finansowych rozpoznawane są na dzień dokonania transakcji. W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych wycenia się w wartości godziwej, powiększonej, w przypadku składnika aktywów niekwalifikowanego jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy, o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia.

Składnik aktywów finansowych zostaje usunięty z bilansu, gdy Grupa traci kontrolę nad prawami umownymi składającymi się na dany instrument finansowy. Zazwyczaj ma to miejsce w przypadku sprzedaży instrumentu lub gdy wszystkie przepływy środków pieniężnych przypisane danemu instrumentowi przechodzą na niezależną stronę trzecią.

Utrata wartości aktywów finansowych

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 9)

Grupa na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy dokonuje oceny oczekiwanych strat kredytowych (ang. expected credit losses - „ECL”) związanych z instrumentami dłużnymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu i w wartości godziwej przez inne całkowite dochody, niezależnie od wystąpienia przesłanek utraty wartości.

Grupa stosuje następujące modele wyznaczania odpisów z tytułu utraty wartości:

- model ogólny (podstawowy),
- model uproszczony.

W odniesieniu do krótkoterminowych należności handlowych, które nie mają znaczącego elementu finansowania, Grupa stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Grupa stosuje matrycę odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych lub okresów przeterminowania.

Na potrzeby ustalenia oczekiwanych strat kredytowych należności grupuje się na podstawie podobieństwa charakterystyki ryzyka kredytowego. W celu określenia ogólnego współczynnika niewypełnienia zobowiązania przeprowadza się analizę nieściągalności za ostatnie 3 lata. Współczynniki niewypełnienia zobowiązania oblicza się dla następujących przedziałów:

- do 30 dni,
- od 31 do 90 dni,

- od 91 do 180 dni,
- od 181 do 270 dni,
- od 271 do 365 dni,
- powyżej 365 dni.

W celu określenia współczynnika niewypełnienia zobowiązania dla danego przedziału wiekowania, saldo należności spisanych porównuje się z saldem należności niespłaconych. W kalkulacji uwzględnia się wpływ czynników przyszłych na kwotę strat kredytowych.

Odpis z tytułu utraty wartości oblicza się uwzględniając współczynniki niewypełnienia zobowiązania skorygowane o wpływ czynników przyszłych oraz wysokość salda należności niespłaconych na dzień bilansowy dla każdego przedziału analizy wiekowej.

Grupa stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych innych niż należności handlowe:

- Stopień 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy).
- Stopień 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa.
- Stopień 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Należności handlowe zaliczane są do Stopnia 2 lub Stopnia 3:

- Stopień 2 – obejmuje należności handlowe, do których zastosowano podejście uproszczone do oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności, za wyjątkiem należności handlowych zaliczonych do Stopnia 3.
- Stopień 3 – obejmuje należności handlowe przeterminowane o ponad 365 dni lub zidentyfikowane indywidualnie jako nieobsługiwane.

W zakresie w jakim zgodnie z podejściem ogólnym konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Grupa uwzględnia następujące przesłanki przy dokonaniu tej oceny:

- przeterminowanie co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy (np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegotiacja warunków ze względu na trudności finansowe);
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

Aktywa finansowe są spisywane, w całości lub w części, kiedy Grupa wyczerpie praktycznie wszystkie działania w zakresie ściągnięcia i uzna, że nie można już racjonalnie oczekiwać odzyskania należności. Zazwyczaj następuje to, gdy składnik aktywów jest przeterminowany co najmniej 365 dni.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 39)

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości składnika aktywów finansowych lub grupy aktywów finansowych.

Aktywa ujmowane według zamortyzowanego kosztu

Jeżeli istnieją obiektywne przesłanki na to, że została poniesiona strata z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych i należności wycenianych według zamortyzowanego kosztu, to kwota odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości równa się różnicy pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych (z wyłączeniem przyszłych strat z tytułu nieściągnięcia należności, które nie zostały jeszcze poniesione), zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej (tj. ustalonej przy początkowym ujęciu) efektywnej stopy procentowej. Wartość bilansową składnika aktywów obniża się poprzez zastosowanie rachunku odpisów aktualizujących. Kwotę straty ujmuje się w zysku lub stracie.

Grupa ocenia najpierw, czy istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości poszczególnych aktywów finansowych, które indywidualnie są znaczące, a także przesłanki utraty wartości aktywów finansowych, które indywidualnie nie są znaczące. Jeżeli z przeprowadzonej analizy wynika, że nie istnieją obiektywne przesłanki utraty wartości indywidualnie ocenianego składnika aktywów finansowych, niezależnie od tego, czy jest on znaczący, czy też nie, to Grupa włącza ten składnik do grupy aktywów finansowych o podobnej charakterystyce ryzyka kredytowego i łącznie ocenia pod kątem utraty wartości. Aktywa, które indywidualnie są oceniane pod kątem utraty wartości i dla których ujęto odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości lub uznano, że dotychczasowy odpis nie ulegnie zmianie, nie są brane pod uwagę przy łącznej ocenie grupy aktywów pod kątem utraty wartości.

Jeżeli w następnym okresie odpis z tytułu utraty wartości zmniejszył się, a zmniejszenie to można w obiektywny sposób powiązać ze zdarzeniem następującym po ujęciu odpisu, to uprzednio ujęty odpis odwraca się. Późniejsze odwrócenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości ujmuje się w zysku lub stracie.

Aktywa finansowe wykazywane według kosztu

Jeżeli występują obiektywne przesłanki, że nastąpiła utrata wartości nienotowanego instrumentu kapitałowego, który nie jest wykazywany według wartości godziwej, gdyż jego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, albo instrumentu pochodnego, który jest powiązany i musi zostać rozliczony poprzez dostawę takiego nienotowanego instrumentu kapitałowego, to kwotę odpisu z tytułu utraty wartości ustala się jako różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów finansowych oraz wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu dla podobnych aktywów finansowych. Taki odpis nie ulega odwróceniu w późniejszych okresach.

Zapasy

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia/kosztu wytworzenia oraz wartości netto możliwej do uzyskania. Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia składają się koszty zakupu, koszty przetworzenia oraz inne koszty poniesione w trakcie doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Wyroby gotowe oraz półprodukty przyjmowane są na stan magazynowy w cenach ewidencyjnych. Ceny ewidencyjne obejmują pełne szacunkowe koszty wytworzenia:

1. materiały bezpośrednie;
2. płace bezpośrednie wraz z narzutami;
3. usługi bezpośrednie (usługi kooperacji w procesie produkcji);
4. koszty wydziałowe kalkulowane jako procentowy narzut do kosztów bezpośrednich określany na podstawie danych historycznych dla poszczególnych wydziałów produkcyjnych.

Ceny ewidencyjne podlegają corocznej weryfikacji przez kierowników produkcji. Odchylenia od cen ewidencyjnych powstają w wyniku rozliczenia faktycznie poniesionych kosztów produkcji i wartości przyjętych na stan magazynowy w cenach ewidencyjnych wyrobów gotowych i półproduktów. Odchylenia od cen ewidencyjnych ujmowane są w księgach z dokładnością do poszczególnych indeksów zapasu i są

rozchodowane na koszt własny sprzedaży proporcjonalnie do stanu magazynowego danego indeksu oraz jego rozchodów w danym miesiącu.

Materiały i towary są przyjmowane w Grupie w cenie nabycia, która obejmuje cenę zakupu powiększoną o koszty zakupu i pomniejszoną o ewentualne rabaty i upusty.

Rozchód materiałów i towarów odbywa się poprzez szczegółową identyfikację. Zgodnie z przyjętym modelem Grupa rozchód zapasu z magazynu ewidencjonuje w wartości najwcześniej przyjętego towaru.

Mając na uwadze ostrożną wycenę zapasów Grupa dokonuje odpisów aktualizujących w wysokościach podanych poniżej, w przypadku gdy poszczególne składniki zapasów pozostają na stanie ewidencyjnym przez okres dłuższy niż:

- powyżej 0,5 roku - 10%
- powyżej 1 roku - 30%
- powyżej 1,5 roku - 50%
- powyżej 2 lat - 70%
- powyżej 2,5 roku - 90%
- powyżej 3 lat - 100%

z wyjątkiem zapasów, dla których:

- w ocenie Zarządu Spółki nie ma ryzyka że nie uda się odzyskać ich wartości bilansowej,
- na podstawie zawartych umów z dostawcami istnieje możliwość zwrotu lub wymiany zapasów zalegających lub o krótkim terminie ważności.

Pozostałe aktywa niefinansowe

Grupa wykazuje w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe aktywa niefinansowe” opłacone z góry koszty dotyczące przyszłych okresów sprawozdawczych, w tym przede wszystkim czynsze najmu, ubezpieczeń majątkowych.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują gotówkę w kasie i na rachunkach bankowych, depozyty płatne na żądanie oraz krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności (do 3 miesięcy), łatwo wymienialne na gotówkę, dla których ryzyko zmiany wartości jest nieznaczne.

Kapitał własny

Kapitał zakładowy jest ujmowany w wysokości określonej w statucie i wpisanej w Krajowym Rejestrze Sądowym. Kapitały zapasowe powstają z nadwyżki ceny emisyjnej akcji ponad wartość nominalną oraz w wyniku przesunięcia wypracowanych zysków w latach ubiegłych uchwałami Walnego Zgromadzenia.

Zobowiązania finansowe

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 9)

Zobowiązania finansowe są początkowo ujmowane w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem instrumentów pochodnych wycenianych w wartości godziwej.

Grupa jako zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie klasyfikuje przede wszystkim kredyty i pożyczki, zobowiązania handlowe, zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych oraz pozostałe zobowiązania.

W przypadku modyfikacji warunków umownych zobowiązania finansowego, która nie powoduje zaprzestania ujmowania istniejącego zobowiązania, zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w wyniku finansowym. Zysk

lub stratę oblicza się jako różnicę pomiędzy wartością bieżącą zmodyfikowanych i oryginalnych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych z zastosowaniem oryginalnej efektywnej stopy procentowej zobowiązania.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 39)

Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw i usług wykazywane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy obejmują zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe pierwotnie zakwalifikowane do kategorii wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, jeżeli zostały nabyte dla celów sprzedaży w niedalekiej przyszłości. Instrumenty pochodne, włączając wydzielone instrumenty wbudowane, są również klasyfikowane jako przeznaczone do obrotu, chyba że są uznane za efektywne instrumenty zabezpieczające. Zobowiązania finansowe mogą być przy pierwotnym ujęciu zakwalifikowane do kategorii wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, jeżeli poniższe kryteria są spełnione:

- taka kwalifikacja eliminuje lub znacząco obniża niespójność traktowania, gdy zarówno wycena jak i zasady rozpoznawania strat lub zysków podlegają innym regulacjom; lub
- zobowiązania są częścią grupy zobowiązań finansowych, które są zarządzane i oceniane w oparciu o wartość godziwą, zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem; lub
- zobowiązania finansowe zawierają wbudowane instrumenty pochodne, które powinny być oddzielnie ujmowane.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej, uwzględniając ich wartość rynkową na dzień bilansowy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany w wartości godziwej tych instrumentów są ujmowane w zysku lub stracie jako koszty lub przychody finansowe.

Zobowiązania finansowe niebędące instrumentami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy, są wyceniane według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Grupa wyłącza ze swojego bilansu zobowiązanie finansowe, gdy zobowiązanie wygasło – to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypełniony, umorzony lub wygasł. Zastąpienie dotychczasowego instrumentu dłużnego przez instrument o zasadniczo różnych warunkach dokonywane pomiędzy tymi samymi podmiotami Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego zobowiązania finansowego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Podobnie znaczące modyfikacje warunków umowy dotyczącej istniejącego zobowiązania finansowego Grupa ujmuje jako wygaśnięcie pierwotnego i ujęcie nowego zobowiązania finansowego. Powstające z tytułu zamiany różnice odnośnych wartości bilansowych wykazuje się w zysku lub stracie.

Pozostałe zobowiązania niefinansowe

Pozostałe zobowiązania niefinansowe obejmują w szczególności zobowiązania wobec urzędu skarbowego z tytułu podatku od towarów i usług i z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz zobowiązania z tytułu otrzymanych zaliczek, które będą rozliczone poprzez dostawę towarów, usług lub środków trwałych. Pozostałe zobowiązania niefinansowe ujmowane są w kwocie wymagającej zapłaty.

Rezerwy, zobowiązania i aktywa warunkowe

Rezerwy tworzone są wówczas, gdy na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych, i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu korzyści ekonomicznych oraz można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania. Termin poniesienia oraz kwota wymagająca uregulowania może być niepewna.

Rezerwy tworzy się m.in. na następujące tytuły:

- udzielone gwarancje obsługi posprzedażowej produktów i wykonanych usług,
- toczące się postępowania sądowe oraz sprawy sporne,
- restrukturyzacja, tylko jeżeli na podstawie odrębnych przepisów spółka jest zobowiązana do jej przeprowadzenia lub zawarto w tej sprawie wiążące umowy.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy ujmuje się w wartości szacowanych nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, na podstawie najbardziej wiarygodnych dowodów dostępnych na dzień sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym dotyczących ryzyka oraz stopnia niepewności. W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie oraz ewentualnego ryzyka związanego z danym zobowiązaniem. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie rezerwy w związku z upływem czasu jest ujmowane jako koszt finansowy. Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi. Jednakże wartość tego aktywa nie może przewyższyć kwoty rezerwy.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Wartość zobowiązań z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych ustala się bez dyskonta i wykazuje w bilansie w kwocie wymaganej zapłaty.

Rezerwy na niewykorzystane urlopy

Grupa tworzy rezerwę na koszty kumulowanych płatnych nieobecności, które będzie musiała ponieść w wyniku niewykorzystanego przez pracowników uprawnienia, a które to uprawnienie narosło na dzień bilansowy. Rezerwa na niewykorzystane urlopy stanowi rezerwę krótkoterminową i nie podlega dyskontowaniu.

Odprawy emerytalne

Zgodnie z systemami wynagradzania obowiązującymi w Grupie pracownicy spółek mają prawo do odpraw emerytalnych. Odprawy emerytalne są wypłacane jednorazowo, w momencie przejścia na emeryturę. Wysokość odpraw emerytalnych zależy od stażu pracy oraz średniego wynagrodzenia pracownika.

Przychody ze sprzedaży

Polityka rachunkowości stosowana od 1 stycznia 2018 roku (MSSF 15)

Grupa ujmuje przychody ze sprzedaży z zastosowaniem 5-etapowego modelu ujmowania przychodów:

Etap 1: Identyfikacja umów z klientem.

Etap 2: Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczeń zawartych w umowie.

Etap 3: Ustalenie ceny transakcyjnej.

Etap 4: Przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczeń zawartych w umowie.

Etap 5: Ujęcie przychodu w chwili wypełnienia zobowiązań przez jednostkę.

Przychody z umów z klientami ujmowane są w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia, poprzez przekazanie przyrzeczonego towaru lub usługi nabywcy, gdzie przekazanie to stanowi jednocześnie uzyskanie przez nabywcę kontroli nad tym składnikiem aktywów, tj. zdolności do bezpośredniego rozporządzania przekazanym składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego zasadniczo

wszystkich pozostałych korzyści oraz zdolność do niedopuszczenia innych jednostek do rozporządzania składnikiem aktywów i uzyskiwania z niego korzyści. Jako zobowiązanie do wykonania świadczenia Grupa rozpoznaje każde zawarte w umowie przyrzeczenie przekazania towaru lub wykonania usługi, które można wyodrębnić.

Dla każdego zobowiązania do wykonania świadczenia Grupa ustala czy będzie je realizować w miarę upływu czasu lub czy spełni je w określonym momencie.

Przychody ze sprzedaży towarów ujmuje się w wyniku finansowym jednorazowo, w momencie spełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia. Przypisania ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia dokonuje się w oparciu o pojedyncze ceny sprzedaży. W przychodach ze sprzedaży w rachunku zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów ujmowane są przychody powstające z działalności operacyjnej Grupy tj. przychody ze sprzedaży towarów i usług. Przychody ze sprzedaży ujmuje się w kwocie równej cenie transakcyjnej (uwzględniającej wszelkie rabaty).

Grupa ujmuje dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem jako składnik aktywów, jeżeli spodziewa się, że koszty te odzyska. Dodatkowe koszty doprowadzenia do zawarcia umowy to koszty ponoszone przez jednostkę w celu doprowadzenia do zawarcia umowy z klientem, których jednostka nie poniosłaby, jeżeli umowa nie zostałaby zawarta. Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy rozpoznawane są jako składnik wartości niematerialnych oraz pozostałych rezerw, niezależnie od długości kontraktu, a następnie amortyzowane w okresie jego trwania.

Polityka rachunkowości stosowana do 31 grudnia 2017 roku (MSR 18)

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą (podatek akcyzowy). Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody ze sprzedaży towarów i produktów ujmowane są, jeżeli spełnione zostały następujące warunki:

- Grupa przekazała nabywcy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z praw własności do dóbr (warunek uznaje się za spełniony z chwilą bezspornego dostarczenia towarów lub produktów do odbiorcy),
- kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób,
- istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu transakcji oraz
- koszty poniesione oraz te, które zostaną poniesione w związku z transakcją, można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu odsetek

Przychody z tytułu odsetek są ujmowane sukcesywnie w miarę ich naliczania (z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej, stanowiącej stopę dyskontującą przyszłe wpływy pieniężne przez szacowany okres życia instrumentów finansowych) w stosunku do wartości bilansowej netto danego składnika aktywów finansowych.

Przychody z tytułu dywidend

Dywidendy są ujmowane w momencie ustalenia praw akcjonariuszy lub udziałowców do ich otrzymania.

Dotacje rządowe

Jeżeli istnieje uzasadniona pewność, że dotacja zostanie uzyskana oraz spełnione zostaną wszystkie związane z nią warunki, wówczas dotacje rządowe są ujmowane według ich wartości godziwej.

Jeżeli dotacja dotyczy danej pozycji kosztowej, wówczas jest ona ujmowana jako przychód w sposób współmierny do kosztów, które dotacja ta ma w zamierzeniu kompensować. Jeżeli dotacja dotyczy składnika aktywów, wówczas jej wartość godziwa jest ujmowana na koncie przychodów przyszłych okresów, a następnie stopniowo, drogą równych odpisów rocznych, ujmowana w zysku lub stracie przez szacowany okres użytkowania związanego z nią składnika aktywów.

Podatek bieżący

Zobowiązania i należności z tytułu bieżącego podatku za okres bieżący i okresy poprzednie wycenia się w wysokości kwot przewidywanej zapłaty na rzecz organów podatkowych (podlegających zwrotowi od organów podatkowych) z zastosowaniem stawek podatkowych i przepisów podatkowych, które prawnie lub faktycznie już obowiązywały na dzień bilansowy.

Podatek odroczony

Na potrzeby sprawozdawczości finansowej, podatek odroczony jest obliczany metodą zobowiązań bilansowych w stosunku do różnic przejściowych występujących na dzień bilansowy między wartością podatkową aktywów i zobowiązań a ich wartością bilansową wykazaną w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego ujmowane są w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych, jak również niewykorzystanych ulg podatkowych i niewykorzystanych strat podatkowych przeniesionych na następne lata, w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że zostanie osiągnięty dochód do opodatkowania, który pozwoli wykorzystać w/w różnice, aktywa i straty z wyjątkiem sytuacji, gdy aktywa z tytułu odroczonego podatku dotyczące ujemnych różnic przejściowych powstają w wyniku początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mają wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową.

W przypadku ujemnych różnic przejściowych z tytułu inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych oraz udziałów we wspólnych przedsięwzięciach, składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku jest ujmowany w bilansie jedynie w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, iż w dającej się przewidzieć przyszłości w/w różnice przejściowe ulegną odwróceniu i osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Nieujęty składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlega ponownej ocenie na każdy dzień bilansowy i jest ujmowany do wysokości odzwierciedlającej prawdopodobieństwo osiągnięcia w przyszłości dochodów do opodatkowania, które pozwolą na odzyskanie tego składnika aktywów.

Rezerwa na podatek odroczony ujmowana jest w odniesieniu do wszystkich dodatnich różnic przejściowych z wyjątkiem sytuacji, gdy rezerwa na podatek odroczony powstaje w wyniku początkowego ujęcia wartości firmy lub początkowego ujęcia składnika aktywów bądź zobowiązania przy transakcji nie stanowiącej połączenia jednostek i w chwili jej zawierania nie mającej wpływu ani na zysk lub stratę brutto, ani na dochód do opodatkowania czy stratę podatkową oraz w przypadku dodatnich różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych lub stowarzyszonych i udziałów we wspólnych przedsięwzięciach – z wyjątkiem sytuacji, gdy terminy odwracania się różnic przejściowych podlegają kontroli inwestora i gdy prawdopodobne jest, iż w dającej się przewidzieć przyszłości różnice przejściowe nie ulegną odwróceniu.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz rezerwy na podatek odroczony wyceniane są z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać w okresie, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany lub rezerwa rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe

(i przepisy podatkowe) obowiązujące na dzień bilansowy lub takie, których obowiązywanie w przyszłości jest pewne na dzień bilansowy.

Podatek dochodowy dotyczący pozycji ujmowanych poza zyskiem lub stratą jest ujmowany poza zyskiem lub stratą: w innych całkowitych dochodach dotyczący pozycji ujętych w innych całkowitych dochodach lub bezpośrednio w kapitale własnym dotyczący pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym.

Grupa kompensuje ze sobą aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego z rezerwami z tytułu odroczonego podatku dochodowego wtedy i tylko wtedy, gdy posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat należności ze zobowiązaniami z tytułu bieżącego podatku i odroczonego podatku dochodowego ma związek z tym samym podatnikiem i tym samym organem podatkowym.

Podatek od towarów i usług

Przychody, koszty, aktywa i zobowiązania są ujmowane po pomniejszeniu o wartość podatku od towarów i usług, z wyjątkiem:

- gdy podatek od towarów i usług zapłacony przy zakupie aktywów lub usług nie jest możliwy do odzyskania od organów podatkowych; wtedy jest on ujmowany odpowiednio jako część ceny nabycia składnika aktywów lub jako część pozycji kosztowej, oraz
- należności i zobowiązań, które są wykazywane z uwzględnieniem kwoty podatku od towarów i usług.

Kwota netto podatku od towarów i usług możliwa do odzyskania lub należna do zapłaty na rzecz organów podatkowych jest ujęta w bilansie jako część należności lub zobowiązań.

Zysk na akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres, przypadającego na zwykłych akcjonariuszy (po potrąceniu odsetek od umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe), przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu okresu (skorygowaną o wpływ opcji rozwadniających oraz rozwadniających umarzalnych akcji uprzywilejowanych zamiennych na akcje zwykłe).

9. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady rachunkowości przyjęte do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z zastosowanymi przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za okres zakończony 31 grudnia 2017r., z wyjątkiem nowych standardów i interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu lub po 1 stycznia 2018 roku.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

MSSF 9 zastąpił MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych. Standard wprowadza następujące kategorie aktywów finansowych:

- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu,
- wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe całkowite dochody.

Klasyfikacja aktywów jest dokonywana na moment początkowego ujęcia i uzależniona od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. MSSF 9 wprowadza także nowy model w zakresie ustalenia odpisów aktualizujących. Model ten opiera się o koncepcję oczekiwanych strat kredytowych. W zakresie rachunkowości zabezpieczeń zmiany miały na celu ściślejsze dopasowanie rachunkowości zabezpieczeń do zarządzania ryzykiem.

Grupa zastosowała MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, korzystając z możliwości nieprzekształcania danych za okresy porównawcze. Wprowadzenie standardu nie wpłynęło w istotny sposób na sprawozdanie finansowe Grupy.

- a) *Klasyfikacja i wycena:* Grupa nie posiada aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej, a wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w zamortyzowanym koszcie, dalej pozostaną wyceniane w zamortyzowanym koszcie. Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy i będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Grupa korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.
- b) *Utrata wartości:* zgodnie z MSSF 9 Grupa wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwany stratom kredytowym bądź oczekiwany stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego. W przypadku należności z tytułu dostaw i usług Grupa zastosowała uproszczone podejście i wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwany stratom kredytowym w całym okresie życia instrumentu.
- c) *Rachunkowość zabezpieczeń:* zgodnie z określoną w MSSF 9 możliwością wyboru Grupa kontynuuje stosowanie ujęcia księgowego rachunkowości zabezpieczeń zgodnej z dotychczasowo obowiązującym MSR 39.

W związku z nieistotnym wpływem MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, Grupa nie prezentuje szczegółowych uzgodnień zmian na moment wprowadzenia standardu w oddzielnej notcie. Grupa nie zidentyfikowała zmian w zakresie klasyfikacji aktywów i zobowiązań finansowych po wdrożeniu MSSF 9, w związku z powyższym klasyfikacja pod MSR 39 jest w dalszym ciągu aktualna.

Poniższa tabela prezentuje wpływ wdrożenia MSSF 9 na zmianę klasyfikacji instrumentów finansowych Grupy na dzień 1 stycznia 2018 roku:

Pozycja	Kategoria wyceny MSR 39	Kategoria wyceny MSSF 9	Wartość bilansowa według MSR 39 na 31 grudnia 2017	Wartość bilansowa wg MSSF 9 na 1 stycznia 2018
Aktywa finansowe				
Pożyczki	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	428 474	428 474
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	36 294 930	36 294 930
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Pożyczki i należności	Zamortyzowany koszt	6 504 999	6 504 999
Udziały i akcje	W wartości godziwej przez wynik finansowy	W wartości godziwej przez wynik finansowy	4	4
Razem aktywa finansowe			43 228 407	43 228 407
Zobowiązania finansowe				
Kredyty i pożyczki	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	44 452 241	44 452 241
Wyemitowane instrumenty dłużne	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	44 602 927	44 602 927
Zob. z tytułu dostaw i usług	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	30 226 981	30 226 981
Leasing finansowy	Zamortyzowany koszt	Zamortyzowany koszt	4 119 941	4 119 941
Razem zobowiązania finansowe			123 402 090	123 402 090

Zastosowanie niniejszego standardu spowodowało ustalenie odpisów aktualizujących na należności handlowe metodą oczekiwanych strat. MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie przesłanki do utraty wartości. Standard przewiduje 3 stopniową klasyfikację aktywów finansowych pod kątem ich utraty wartości:

- Stopień 1 - salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy;
- Stopień 2 - salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania;
- Stopień 3 - salda ze stwierdzoną utratą wartości.

Dla należności handlowych przeprowadzono analizę i zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia należności. Analizy dokonano w oparciu o wskaźniki oczekiwanego niewypełnienia zobowiązania ustalone na podstawie danych historycznych. Wprowadzenie nowego modelu utraty wartości w oparciu o matrycę odpisów nie spowodowało istotnej zmiany wysokości odpisów aktualizujących wartość należności Grupy na dzień 1 stycznia 2018 r. w porównaniu do poziomu wynikającego z dotychczasowej polityki w tym zakresie. Wartości oczekiwanych strat kredytowych na dzień bilansowy w podziale na przyjęte przedziały ryzyka kredytowego przedstawia poniższa tabela:

<i>Oczekiwane straty kredytowe</i>	2018-12-31
nieprzeterminowane	362 490
przeterminowane do 30 dni	17 240
przeterminowane od 31 do 90 dni	36 763
przeterminowane od 91 do 180 dni	45 715
przeterminowane od 181 do 270 dni	41 158
przeterminowane od 271 do 365 dni	191 354
przeterminowane powyżej 365 dni	476 699
Suma	1 171 419

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”

MSSF 15 uchylił standardy MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną”, MSR 18 „Przychody” oraz związane z nimi interpretacje i obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Standard wprowadził nowy, pięciostopniowy model pomiaru oraz rozpoznawania przychodów ze sprzedaży, zgodnie z którym przychody powinny być ujęte w takiej kwocie, co do której Grupa oczekuje zapłaty oraz w takim momencie i w takim stopniu, które odzwierciedlają spełnienie przez Grupę zobowiązania do wykonania świadczenia oraz dostawy towaru. W zależności od spełnienia określonych w standardzie kryteriów, przychody mogą być ujmowane jednorazowo (w momencie gdy kontrola nad dobrami i usługami jest przeniesiona na klienta) albo mogą być rozkładane w czasie w sposób obrazujący wykonanie świadczenia.

Grupa Meyra specjalizuje się w produkcji, dystrybucji i sprzedaży detalicznej sprzętu medycznego. Sprzedaż dóbr we własnych sklepach bezpośrednio do odbiorcy indywidualnego (detalicznego), sprzedaż wysyłkowa oraz sprzedaż hurtowa towarów i produktów Grupy wynosi około 98% całkowitych przychodów ze sprzedaży Grupy.

Umowy realizowane przez Grupę co do zasady zawierają tylko jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia - sprzedaż towaru lub produktu wytworzonego w Grupie. Przychód będzie zatem rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad tym towarem lub produktem (co do zasady w momencie dostawy). W konsekwencji, wpływ przyjęcia MSSF 15 na moment ujmowania przychodu z tytułu takich umów nie jest istotny.

Wprowadzenie standardu MSSF 15 nie wpłynęło w istotny sposób na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy. Grupa stosuje MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

Pozostałe standardy i interpretacje

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano również wymienione poniżej nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie od 1 stycznia 2018r. Nie miały one istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.** Objasnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m.in. na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.
- **Zmiany do MSSF 2 „Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach”.** Zmiana do MSSF 2 wprowadza m.in. wytyczne w zakresie wyceny w wartości godziwej zobowiązania z tytułu transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych, wytyczne dotyczące zmiany klasyfikacji z transakcji opartych na akcjach rozliczanych w środkach pieniężnych na transakcje oparte na akcjach rozliczane w instrumentach kapitałowych, a także wytyczne na temat ujęcia zobowiązania podatkowego pracownika z tytułu transakcji opartych na akcjach.
- **Zmiany do MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 „Instrumenty finansowe” wraz z MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”.** Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe” adresują kwestię zastosowania nowego standardu MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Opublikowane zmiany do MSSF 4 uzupełniają opcje istniejące już w standardach i mają na celu zapobieganie tymczasowym wahaniom wyników jednostek sektora ubezpieczeniowego w związku z wdrożeniem MSSF 9.
- **Zmiany do MSSF 2014 – 2016. „Zmiany MSSF 2014-2016”** zmieniają 3 standardy: MSSF 12 „Ujawnienia udziałów w innych jednostkach”, MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych”. Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz zmiany dotyczące zakresu standardów, ujmowania oraz wyceny, a także zawierają zmiany terminologiczne i edycyjne. Zmiany do MSSF 12 obowiązują do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2017 r. Natomiast pozostałe zmiany są obligatoryjne od 1 stycznia 2018r.
- **Zmiany do MSR 40 „Reklasyfikacja nieruchomości inwestycyjnych”.** Zmiany do MSR 40 precyzują wymogi związane z przeklasyfikowaniem do nieruchomości inwestycyjnych oraz z nieruchomości inwestycyjnych.
- **Interpretacja KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych oraz płatności zaliczkowe”.** KIMSF 22 wyjaśnia zasady rachunkowości dotyczące transakcji, w ramach których jednostka otrzymuje lub przekazuje zaliczki w walucie obcej.

10. Standardy oraz interpretacje opublikowane, ale jeszcze nieprzyjęte do stosowania

Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego standardu, interpretacji lub zmiany, która została opublikowana, lecz nie weszła dotychczas w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej. Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie:

- **MSSF 16 „Leasing”** – zatwierdzony w UE w dniu 31 października 2017 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** - Charakterystyka opcji przedpłaty z ujemną kompensatą - zatwierdzone w UE w dniu 22 marca 2018 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).

- Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach - zatwierdzone w UE w dniu 8 lutego 2019 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).
- Interpretacja KIMSF 23 „Niepewność w zakresie rozliczania podatku dochodowego” - zatwierdzona w UE w dniu 23 października 2018 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).
- MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później) - Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14.
- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później).
- Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsięwzięć” – definicja przedsięwzięcia (obowiązujące w odniesieniu do połączeń, w przypadku których data przejęcia przypada na początek pierwszego okresu rocznego rozpoczynającego się 1 stycznia 2020 roku lub później oraz w odniesieniu do nabycia aktywów, które nastąpiło w dniu rozpoczęcia w/w okresu rocznego lub później).
- Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” oraz MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach” - Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem oraz późniejsze zmiany (data wejścia w życie zmian została odroczone do momentu zakończenia prac badawczych nad metodą praw własności).
- Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” i MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” - Definicja istotności (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).
- Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze” - Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie planu (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).
- Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2015 - 2017)” - dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 3, MSSF 11, MSR 12 oraz MSR 23) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później).
- Zmiany odniesień do założeń koncepcyjnych zawartych w MSSF (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów - z wyjątkiem MSSF 16 „Leasing” - nie miałyby istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy. Wpływ zastosowania nowego standardu MSSF 16 „Leasing” na skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy został omówiony poniżej.

MSSF 16 „Leasing”

Ogólne zasady wprowadzenia MSSF 16 „Leasing”

MSSF 16 przedstawia ogólny model identyfikacji umów leasingu i ich rozliczania w sprawozdaniach finansowych leasingodawców i leasingobiorców. Obowiązuje w odniesieniu do okresów rozliczeniowych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie i zastępuje aktualne wytyczne, dotyczące leasingu, w tym MSR 17 „Leasing” i dotyczące go interpretacje: KIMSF 4 „Ustalenie, czy umowa zawiera leasing”, SKI 15 „Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne” i SKI 27 „Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu”.

Celem nowego standardu jest ułatwienie porównania sprawozdań finansowych, prezentujących zarówno leasing finansowy, jak i operacyjny, w sprawozdaniu z sytuacji finansowej leasingobiorcy oraz dostarczenie użytkownikom sprawozdania finansowego informacji dotyczących ryzyka związanego z tymi formami leasingu. Odwrotnie niż w przypadku zasad rozliczania leasingu, dotyczących leasingobiorcy, nowy standard powtarza wymogi MSR 17, dotyczące leasingodawców.

Data zastosowania MSSF 16 po raz pierwszy przez Grupę jest 1 stycznia 2019 roku.

Grupa zdecydowała się na zastosowanie zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego (z łącznym efektem pierwszego zastosowania) zgodnie z MSSF 16:C5(b). Wobec tego Grupa nie dokona przekształcenia danych porównawczych, lecz ujmie skumulowany efekt przyjęcia MSSF 16 jako korektę kapitału własnego (niepodzielonego zysku) na dzień zastosowania standardu po raz pierwszy. W momencie zastosowania MSSF 16 po raz pierwszy prawo do użytkowania składnika aktywów wycenia się w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, poprzedzającym bezpośrednio datę pierwszego zastosowania. Nie przewiduje się zmian dotyczących umów leasingu operacyjnego i najmu, których okres obowiązywania na dzień 1 stycznia 2019 roku wynosi do 12 miesięcy oraz umów leasingu, dotyczących aktywów niskowartościowych. W takich przypadkach Grupa zdecydowała się na liniowe ujęcie kosztów leasingu.

Skutki wprowadzenia nowej definicji leasingu

MSSF 16 wprowadza nową definicję leasingu. Grupa skorzysta jednak z uproszczenia, dopuszczalnego w okresie przejściowym i nie dokona ponownej oceny, czy wcześniej sklasyfikowane umowy zawierają leasing. Wobec tego definicja leasingu zgodna z MSR 17 i KIMSF 4 będzie nadal obowiązywała w odniesieniu do umów leasingu, zawartych lub zmienionych przed 1 stycznia 2019 roku.

Podstawowym elementem, odróżniającym definicję leasingu zgodną z MSR 17 od definicji leasingu, zawartej w MSSF 16, jest koncepcja kontroli. Zgodnie z MSSF 16 umowa stanowi leasing lub zawiera element leasingu, jeżeli przenosi wszystkie prawa do kontroli wykorzystania zidentyfikowanego składnika aktywów w danym okresie, w zamian za zapłatę. Uznaje się, że kontrola występuje, jeżeli klient ma:

- prawo do zasadniczo wszystkich korzyści ekonomicznych wynikających z użytkowania zidentyfikowanego składnika aktywów;
- prawo decydowania o wykorzystaniu tego składnika aktywów.

Grupa zastosuje nową definicję leasingu i związane z nią wytyczne, przedstawione w MSSF 16, do wszystkich umów leasingu, zawartych lub zmienionych 1 stycznia 2019 roku lub po tej dacie. Grupa skatalogowała kontrakty, które w swej istocie będą objęte nowym standardem, oraz wdrożyła procedury, które będą służyć zarządzaniu tymi kontraktami oraz wycenie wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Wpływ na sprawozdanie z sytuacji finansowej

Szacunkowy wpływ wdrożenia MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych oraz związanych z nimi aktywów z tytułu prawa do użytkowania:

	2019-01-01
Aktywa z tytułu prawa do użytkowania	
Budynki i budowle	4 221 883
Inne	168 405
Razem aktywa z tytułu prawa do użytkowania	4 390 288
Zobowiązania z tytułu leasingu	
Zobowiązania długoterminowe	2 735 272
Zobowiązania krótkoterminowe	1 655 016
Razem zobowiązania z tytułu leasingu	4 390 288

Ze względu na specyfikę prowadzonej działalności przez spółki wchodzące w skład Grupy, największy udział w rozpoznanym aktywie z tytułu praw do użytkowania mają umowy najmu powierzchni handlowej i magazynowej.

Wpływ na kapitał własny

Wdrożenie MSSF 16 nie będzie miało wpływu na zyski zatrzymane i kapitał własny na dzień 1 stycznia 2019 roku z uwagi na ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań z tytułu leasingu w takiej samej wysokości.

Wpływ na wskaźniki finansowe

Ze względu na ujęcie w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej praktycznie wszystkich umów leasingu, wdrożenie MSSF 16 przez Grupę będzie miało wpływ na jej wskaźniki bilansowe, w tym wskaźnik zadłużenia do kapitału własnego. Dodatkowo, w efekcie wdrożenia MSSF 16 zmianie ulegną miary zysku (m. in. zysk z działalności operacyjnej, EBITDA), a także przepływy pieniężne z działalności operacyjnej. Grupa przeanalizowała wpływ tych zmian na spełnienie kowenantów zawartych w umowach kredytowych, których jest stroną i nie stwierdzono ryzyka ich naruszenia.

11. *Dokonane ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego zmiany zasad (polityki) rachunkowości*

Sporządzając niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe, w stosunku do okresów poprzednich Grupa nie zmieniła zasad, które mogły być przedmiotem samodzielnego wyboru.

12. *Korekta błędu podstawowego*

W trakcie roku obrotowego 2017 udziałowcy mniejszościowi spółki zależnej Richter R.M.S. GmbH („Richter”) oraz spółka zależna Meyra GmbH („Meyra”) wystosowali wzajemne pozwy sądowe, których podstawą były roszczenia wynikające z umowy nabycia udziałów Richter przez Meyra. W konsekwencji Grupa utraciła na czas trwania rzeczonych sporów dostęp do danych finansowych Richter, zatem do konsolidacji na dzień 31 grudnia 2017r. przyjęto dane finansowe Richter wg ostatniego zaraportowanego Grupie stanu, tj. wg stanu na dzień 30 kwietnia 2017r.

Rezultatem wielomiesięcznych negocjacji spółek Meyra oraz Richter było zawarcie porozumienia, będącego aneksem do umowy nabycia udziałów Richter, i wycofanie złożonych pozwów sądowych. W efekcie Grupa przejęła prowadzenie ksiąg rachunkowych Richter i przygotowała sprawozdanie finansowe tej spółki wg stanu na dzień 31 grudnia 2017r., co miało miejsce już po dacie zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017. Docelowym zamiarem Grupy jest połączenie spółek zależnych Meyra oraz Richter.

Wprowadzenie zaktualizowanych danych spółki Richter do konsolidacji roku 2017 miało wpływ na większość pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat oraz skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej. W związku z tym faktem w niniejszym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano korekty bilansu otwarcia, wprowadzając zaktualizowane dane finansowe spółki Richter. Istotne zmiany pozycji sprawozdawczych opisano poniżej:

- Koszt wynagrodzeń – wzrost kosztów wynagrodzeń w kwocie 954 304 PLN spowodowany jest naliczaniem wynagrodzeń dla pracowników Richter w okresie kwiecień – grudzień 2017r.
- Zapasy – brak aktualnych danych finansowych Richter wg. stanu na dzień 31 grudnia 2017r. na moment przygotowywania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za rok 2017 spowodował niedopasowanie rozrachunków pomiędzy spółkami Richter i Meyra. Brakująca wartość zobowiązań od podmiotów powiązanych w sprawozdaniu spółki Richter w wysokości 1 521 051 PLN została błędnie ujęta jako zapasy w sprawozdaniu skonsolidowanym.

- Zobowiązania z tytułu kredytów – zmiany zobowiązań kredytowych wynikają z dopasowania prezentacji do rzeczywistego terminu spłaty oraz z naliczenia odsetek w okresie kwiecień – grudzień 2017r.

Pełny obraz korekty bilansu otwarcia przedstawiają poniższe zestawienia.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat (wybrane pozycje)

	2017 zatwierdzone	korekta	2017 przekształcone
<i>Działalność kontynuowana</i>			
Przychody ze sprzedaży	280 678 834	18 841	280 697 675
Koszty działalności operacyjnej	279 758 295	2 215 649	281 973 944
Amortyzacja	9 822 736	405 640	10 228 376
Zużycie materiałów i energii	51 118 126	133	51 118 259
Usługi obce	23 044 342	576 544	23 620 886
Podatki i opłaty	1 506 918	2 608	1 509 526
Wynagrodzenia	77 692 899	954 304	78 647 203
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	13 647 716	117 352	13 765 068
Pozostałe koszty rodzajowe	10 538 363	159 068	10 697 431
Zysk/strata brutto ze sprzedaży	920 539	-2 196 808	-1 276 269
Zysk/strata z działalności operacyjnej	2 224 762	-2 196 808	27 954
Koszty finansowe	12 498 444	108 058	12 606 502
Zysk/strata przed opodatkowaniem	-15 489 486	-2 304 866	-17 794 352
Podatek dochodowy	1 135 624	1 114	1 136 738
Zysk/strata netto	-16 625 110	-2 305 980	-18 931 090
<i>Zysk/strata netto przypadająca:</i>			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	-16 412 125	-1 233 699	-17 645 824
Udziałom niekontrolującym	-212 985	-1 072 281	-1 285 266

Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów (wybrane pozycje)

	2017 zatwierdzone	korekta	2017 przekształcone
Zysk/strata netto	-16 625 110	-2 305 980	-18 931 090
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-3 039 723	-52 635	-3 092 358
Inne całkowite dochody netto podlegające przeklasyfikowaniu do zysku/straty w kolejnych okresach sprawozdawczych	-3 136 701	-52 635	-3 189 336
Inne dochody całkowite netto	-3 136 701	-52 635	-3 189 336
Całkowite dochody ogółem	-19 761 811	-2 358 615	-22 120 426
<i>Całkowite dochody ogółem przypadające:</i>			
Akcjonariuszom jednostki dominującej	-19 548 826	-1 286 334	-20 835 160
Udziałom niekontrolującym	-212 985	-1 072 281	-1 285 266
<i>Zysk (strata) na akcję z działalności kontynuowanej:</i>			
Zwykły	-6,11	-0,46	-6,57
Rozwodniony	-6,11	-0,46	-6,57

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (wybrane pozycje)

AKTYWA

	2017-12-31 zatwierdzone	korekta	2017-12-31 przekształcone
Aktywa trwałe			
Wartości niematerialne	76 030 328	-552 195	75 478 133
Rzeczowe aktywa trwałe	27 130 531	-18 735	27 111 796
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 211 885	123 673	2 335 558
Aktywa trwałe	112 764 550	-447 257	112 317 293

Aktywa obrotowe

Zapasy	72 477 717	-1 701 775	70 775 942
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	36 461 629	-166 699	36 294 930
Należności z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych	2 070 536	44 311	2 114 847
Środki pieniężne i ekwiwalenty	6 505 502	-503	6 504 999
Pozostałe aktywa niefinansowe	857 047	-17 667	839 380
Aktywa obrotowe	118 533 060	-1 842 333	116 690 727
Aktywa razem	231 297 610	-2 289 590	229 008 020

PASYWA

	2017-12-31 zatwierdzone	korekta	2017-12-31 przekształcone
Kapitał własny			
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-34 482	-52 635	-87 117
Zyski zatrzymane/niepokryte straty	1 340 617	-1 301 328	39 289
Kapitał własny (przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej)	71 891 951	-1 353 963	70 537 988
Udziały niekontrolujące	4 299 322	-1 072 281	3 227 041
Kapitał własny ogółem	76 191 273	-2 426 244	73 765 029

Zobowiązania długoterminowe

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 270 778	-159 944	18 110 834
Kredyty i pożyczki	21 987 717	1 173 005	23 160 722
Zobowiązania długoterminowe razem	86 885 835	1 013 061	87 898 896

Zobowiązania krótkoterminowe

Pozostałe rezerwy	5 092 650	-33 877	5 058 773
Kredyty i pożyczki	22 135 479	-843 960	21 291 519
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30 273 488	-46 507	30 226 981
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	3 369 178	51 632	3 420 810
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	2 101 654	3 698	2 105 352
Inne zobowiązania	409 705	-7 393	402 312
Zobowiązania krótkoterminowe razem	68 220 502	-876 407	67 344 095
Zobowiązania razem	155 106 337	136 654	155 242 991
Pasywa razem	231 297 610	-2 289 590	229 008 020

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (wybrane pozycje)

	2017 zatwierdzone	korekta	2017 przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej			
Zysk (strata) brutto	-15 489 486	-2 304 866	-17 794 352
Korekty	13 747 493	1 085 992	14 833 485
Amortyzacja	9 822 736	405 640	10 228 376
(Zyski) / straty z tytułu różnic kursowych	1 352 400	-885 838	466 562
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	7 839 536	109 169	7 948 705
Podatek dochodowy	-1 201 282	-284 731	-1 486 013
(Zwiększenie) / zmniejszenie salda należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	-14 096 425	122 389	-13 974 036
(Zwiększenie) / zmniejszenie stanu zapasów	-11 034 609	1 701 775	-9 332 834
(Zwiększenie) / zmniejszenie pozostałych aktywów	-305 181	17 667	-287 514
Zwiększenie / (zmniejszenie) zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	14 890 615	281 114	15 171 729
Zwiększenie / (zmniejszenie) rezerw	1 802 918	-33 877	1 769 041
Zwiększenie / (zmniejszenie) pozostałych zobowiązań	-236 966	-279 685	-516 651
Inne korekty	-	-67 631	-67 631
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	-1 741 993	-1 218 874	-2 960 867
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej			
Wydatki na zakup wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-8 641 155	3 251	-8 637 904
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-7 851 129	3 251	-7 847 878
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej			
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	8 750 036	970 111	9 720 147
Spłata kredytów i pożyczek	-3 479 918	354 177	-3 125 741
Odsetki	-7 908 611	-109 168	-8 017 779
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	-2 502 672	1 215 120	-1 287 552
Zmiana netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	-12 095 794	-503	-12 096 297
Środki pieniężne na początek okresu	18 601 296	-	18 601 296
Środki pieniężne na koniec okresu	6 505 502	-503	6 504 999

13. Segmenty operacyjne

Grupa działa w jednym głównym segmencie sprawozdawczym obejmującym produkcję i sprzedaż wyrobów medycznych. Segment ten stanowi strategiczny przedmiot działalności, pozostała działalność nie jest znacząca. Jeden segment identyfikuje się w codziennej ewidencji i raportach wewnętrznych. Z uwagi na te uwarunkowania Grupa nie objęła obowiązkiem sprawozdawczym odrębnych segmentów działalności.

14. Wartość firmy

Wartości bilansowe wartości firmy przypisane do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne:

	2018-12-31	2017-12-31
Rehab Trade KFT i Rehab Trademark KFT	4 630 992	4 630 992
MTB Poland Sp. z o.o.	2 320 756	2 320 756
Wartość firmy razem	6 951 748	6 951 748

Na dzień 31 grudnia 2018 roku wartość firmy wyniosła 6 951 748 PLN i nie uległa zmianie w stosunku do okresu porównawczego. Wykazana wartość firmy powstała na skutek następujących zdarzeń:

- nabycie w 2011 roku 100% udziałów w spółkach Rehab Trade KFT i Rehab Trademark KFT (powstała wartość firmy wyniosła 4 630 992 PLN);
- nabycie w 2013 roku 100% udziałów w spółce MTB Poland sp. z o.o. (powstała wartość firmy wyniosła 2 320 756 PLN).

Test na utratę wartości

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy jest alokowana do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W testach zakłada się, że ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne jest spółka. Wartość odzyskiwalną ośrodka wypracowującego środki pieniężne ustala się na podstawie wyliczeń wartości użytkowej. Podstawę do szacowania wartości użytkowej stanowią prognozy przyszłych przepływów pieniężnych.

Założenia do przeprowadzenia testów na utratę wartości:

- a) **Opis kluczowych założeń** - prognoza przepływów pieniężnych obejmuje okres 5 lat (2019-2023). W okresie tym oszacowane zostały przepływy pieniężne generowane przez spółki, zmiana zapotrzebowania na kapitał obrotowy oraz średni ważony koszt kapitału (WACC). Następnie projekcje przepływów pieniężnych, zostały zdyskontowane czynnikiem dyskontowym opartym na WACC (8,9% dla MTB oraz 10,4% dla Rehab). Otrzymane w ten sposób NPV pomniejszone o dług odsetkowy stanowi oszacowaną wartość analizowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne tj. spółek zależnych. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej (dynamika wzrostu w okresie rezydualnym wynosi odpowiednio 2,5% dla MTB oraz 2% dla Rehab).
- b) **Budżet na 2019** – prognozy danych roku 2019 zostały oparte na szczegółowych budżetach spółek, przyjętych przez Zarządy tych spółek. Założenia te oparte są na ocenie rynku wyrobów medycznych w zakresie rehabilitacji, ortopedii i profilaktyki dokonanej przez Zarząd, przewidywanego rozwoju oraz jego kierunku w kolejnych latach.
- c) **Wzrosty przychodów i kosztów w latach 2019-2023** – szacowany roczny wzrost przychodów ze sprzedaży na poziomie 3,0%-5,5% dla spółki Rehab oraz 6,0%-8,5% dla spółki MTB, przy zbliżonym wzroście kosztów własnych sprzedaży. Prognozy te Zarząd opiera na danych z rynku od klientów, z wewnętrznej strategii alokacji zadań produkcyjnych oraz z kierunku rozwoju branży na danych rynkach. Taki poziom wzrostu przychodów to wypadkowa oczekiwań głównie w zakresie wzrostu rynku w segmencie rehabilitacji oraz w innych grupach wyrobów, które Grupa planuje wdrożyć.
- d) **Uzasadnienie przyjętej stopy dyskonta opartej na WACC** – szacunek WACC uwzględnia koszt kapitału własnego (9,8% dla MTB oraz 11,6% dla Rehab) oraz koszt kapitału obcego (w zależności od spółki, po uwzględnieniu efektu tarczy podatkowej). Koszt kapitału własnego zależy bezpośrednio od stopy wolnej od ryzyka (2,8% dla MTB na podstawie oprocentowania 10-letnich obligacji Skarbu Państwa o stałym oprocentowaniu i 3,1% dla Rehab na podstawie 10-letnich węgierskich obligacji rządowych) oraz premii za ryzyko rynku lokalnego (1,0% dla MTB oraz 2,5% dla Rehab) oszacowanego w oparciu o rentowność CDS dla danego kraju.

Na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości, Grupa nie stwierdziła przesłanek do utworzenia odpisu aktualizującego – wyniki testu przewyższyły wartość bilansową testowanej wartości firmy.

Wrażliwość na zmiany założeń: w przypadku oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, Zarząd jest przekonany, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia określonego powyżej nie spowoduje, że wartość bilansowa tego ośrodka znacząco przekroczy jego wartość odzyskiwalną.

15. Wartości niematerialne

	Trwałe					Obrotowe	Razem
	Prace rozwojowo-badawcze	Oprogramowanie komputerowe	Znaki towarowe, prawa autorskie i relacje z klientami	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Inne wartości niematerialne	Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	
2018							
Wartość brutto na 01-01-2018	22 282 778	2 138 587	63 061 318	326 002	3 032 308	-	90 840 993
Zwiększenia:	7 054 237	367 362	115 642	-	812 139	8 774 640	17 124 020
zakup	-	41 360	115 642	-	508 545	-	665 547
nakłady inwestycyjne	6 764 895	-	-	-	303 126	-	7 068 021
przyjęcie zadań inwestycyjnych do użytkowania	-	326 002	-	-	-	-	326 002
zawarcie umowy	-	-	-	-	-	8 774 640	8 774 640
pozostałe	289 342	-	-	-	468	-	289 810
Zmniejszenia:	303 126	9 000	-	326 002	289 342	-	927 470
sprzedaż	-	9 000	-	-	-	-	9 000
oddanie zadań inwestycyjnych do użytkowania	303 126	-	-	326 002	-	-	629 128
pozostałe	-	-	-	-	289 342	-	289 342
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	628 706	5 975	1 944 852	-	57 266	240 662	2 877 461
Wartość brutto na 31-12-2018	29 662 595	2 502 924	65 121 812	-	3 612 371	9 015 302	109 915 004
Skumulowane umorzenie na 01-01-2018	6 831 786	1 816 730	5 853 845	-	860 499	-	15 362 860
Zwiększenia:	4 140 737	239 391	1 676 722	-	437 890	1 895 643	8 390 383
bieżąca amortyzacja	4 112 475	239 391	1 676 722	-	437 890	1 895 643	8 362 121
pozostałe	28 262	-	-	-	-	-	28 262
Zmniejszenia:	-	-	-	-	28 262	-	28 262
pozostałe	-	-	-	-	28 262	-	28 262
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	203 655	2 898	187 692	-	7 785	-	402 030
Skumulowane umorzenie na 31-12-2018	11 176 178	2 059 019	7 718 259	-	1 277 912	1 895 643	24 127 011
Wartość netto na 01-01-2018	15 450 992	321 857	57 207 473	326 002	2 171 809	-	75 478 133
Wartość netto na 31-12-2018	18 486 417	443 905	57 403 553	-	2 334 459	7 119 659	85 787 993

	Trwałe					Obrotowe	Razem
	Prace rozwojowo-badawcze	Oprogramowanie komputerowe	Znaki towarowe, prawa autorskie i relacje z klientami	Wartości niematerialne w toku wytwarzania	Inne wartości niematerialne	Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	
2017							
Wartość brutto na 01-01-2017	18 452 337	2 101 105	66 805 624	-	1 681 631	-	89 040 697
Zwiększenia:	5 030 925	49 183	64 438	326 002	1 441 705	-	6 912 253
zakup	-	49 183	64 438	-	1 194 196	-	1 307 817
nakłady inwestycyjne	5 030 925	-	-	326 002	-	-	5 356 927
przyjęcie zadań inwestycyjnych do użytkowania	-	-	-	-	247 509	-	247 509
Zmniejszenia:	252 158	-	-	-	-	-	252 158
likwidacja	4 649	-	-	-	-	-	4 649
oddanie zadań inwestycyjnych do użytkowania	247 509	-	-	-	-	-	247 509
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-948 326	-11 701	-3 808 744	-	-91 028	-	-4 859 799
Wartość brutto na 31-12-2017	22 282 778	2 138 587	63 061 318	326 002	3 032 308	-	90 840 993
Skumulowane umorzenie na 01-01-2017	4 205 709	1 508 648	4 470 082	-	679 892	-	10 864 331
Zwiększenia:	2 863 942	311 498	1 656 415	-	215 175	-	5 047 030
bieżąca amortyzacja	2 863 942	311 498	1 656 415	-	215 175	-	5 047 030
Zmniejszenia:	4 649	-	-	-	-	-	4 649
likwidacja	4 649	-	-	-	-	-	4 649
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-233 216	-3 416	-272 652	-	-34 568	-	-543 852
Skumulowane umorzenie na 31-12-2017	6 831 786	1 816 730	5 853 845	-	860 499	-	15 362 860
Wartość netto na 01-01-2017	14 246 628	592 457	62 335 542	-	1 001 739	-	78 176 366
Wartość netto na 31-12-2017	15 450 992	321 857	57 207 473	326 002	2 171 809	-	75 478 133

Prace rozwojowo-badawcze są prowadzone przez Grupę w celu rozszerzenia oferowanego asortymentu, co będzie miało wpływ na zwiększenie przychodów. Prace rozwojowe, które prowadzi Grupa są oparte na dotychczasowej wiedzy uzyskanej w wyniku działalności badawczej, w celu wytworzenia nowych lub udoskonalenia istniejących materiałów, wyrobów, urządzeń, procesów lub metod. Wartość nakładów poniesionych na prace rozwojowo-badawcze w trakcie roku 2018 wyniosła 6 764 895 PLN, natomiast w roku 2017 wartość nakładów wynosiła 5 030 925 PLN.

Test na utratę wartości

Grupa Meyra przeprowadziła test na utratę wartości marki Meyra (o nieokreślonym okresie użytkowania) oraz marki Richter i relacji z klientami (z uwagi na wystąpienie przesłanek o utracie wartości). Poniżej zaprezentowano wartości księgowe wspomnianych wartości niematerialnych na dzień 31 grudnia 2018r.:

- marka Meyra – 20 540 502 PLN;
- marka Richter – 6 261 707 PLN;
- relacje z klientami - 30 384 118 PLN.

Dla celów wyceny znaków towarowych Grupa stosuje model analogiczny do modelu stosowanego dla wartości firmy (nota 14). Poniżej zaprezentowano przyjęte założenia:

- Opis kluczowych założeń** - prognoza przepływów pieniężnych obejmuje okres 5 lat (2019-2023). W okresie tym oszacowane zostały przepływy pieniężne generowane przez spółki, zmiana zapotrzebowania na kapitał obrotowy oraz średni ważony koszt kapitału (WACC). Następnie projekcje przepływów pieniężnych, zostały zdyskontowane czynnikiem dyskontowym opartym na WACC (6,6%). Otrzymane w ten sposób NPV pomniejszone o dług odsetkowy stanowi oszacowaną wartość analizowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne tj. spółek zależnych. Wartość rezydualna dla zdyskontowanych przepływów pieniężnych została obliczona w oparciu o wzór renty wieczystej (dynamika wzrostu w okresie rezydualnym wynosi 2%).
- Budżet na 2019** – prognozy danych roku 2019 zostały oparte na szczegółowych budżetach spółek, przyjętych przez Zarządy tych spółek. Założenia te oparte są na ocenie rynku wyrobów medycznych w zakresie rehabilitacji, ortopedii i profilaktyki dokonanej przez Zarząd, przewidywanego rozwoju oraz jego kierunku w kolejnych latach.
- Wzrosty przychodów i kosztów w latach 2019-2023** – szacowany roczny wzrost przychodów ze sprzedaży na poziomie 6,0% dla spółki Meyra oraz 15% dla linii produktowej Richter, przy zbliżonym wzroście kosztów własnych sprzedaży. Prognozy te Zarząd opiera na informacjach z rynku od klientów, z ogólnych tendencji w społeczeństwie oraz z kierunku rozwoju branży na danych rynkach. Taki poziom wzrostu przychodów to wypadkowa oczekiwań głównie w zakresie wzrostu rynku w segmencie rehabilitacji oraz w innych grupach wyrobów, które Grupa planuje wdrożyć.
- Uzasadnienie przyjętej stopy dyskonta opartej na WACC** – szacunek WACC dla Meyra GmbH i Richter R.M.S. GmbH uwzględnia koszt kapitału własnego na poziomie 8,8% oraz koszt kapitału obcego na poziomie 4,7% (po uwzględnieniu efektu tarczy podatkowej). Koszt kapitału własnego zależy m.in. od stopy wolnej od ryzyka na poziomie 0,2% reprezentującej rentowność 10-letnich niemieckich obligacji rządowych. Zastosowany na potrzeby oszacowania WACC współczynnik Beta na poziomie 1,56 reprezentuje wartość charakterystyczną dla podmiotów działających w sektorze Healthcare products oraz uwzględnia czynniki specyficzne dla Meyra GmbH i Richter R.M.S. GmbH tj. strukturę kapitału oraz poziom stopy podatku dochodowego.

Na podstawie przeprowadzonych testów na utratę wartości, Grupa nie stwierdziła przesłanek do utworzenia odpisu aktualizującego – wyniki testu przewyższyły wartość bilansową testowanych wartości niematerialnych.

W ocenie Zarządu pozostałe wartości niematerialne o określonym okresie użytkowania posiadane przez Grupę są w pełni odzyskiwalne w kolejnych okresach i nie wystąpiły przesłanki do tego aby poddawać je testom na trwałą utratę wartości.

Wrażliwość na zmiany założeń: w przypadku oszacowania wartości użytkowej ośrodka wypracowującego środki pieniężne, Zarząd jest przekonany, iż żadna racjonalnie możliwa zmiana jakiegokolwiek kluczowego założenia określonego powyżej nie spowoduje, że wartość bilansowa tego ośrodka znacząco przekroczy jego wartość odzyskiwalną.

16. Rzeczowe aktywa trwałe

2018	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto na 01-01-2018	5 411 758	14 594 019	13 690 784	12 025 840	2 428 585	326 558	48 477 544
Zwiększenia:	-	143 946	2 690 606	1 940 997	247 925	46 216	5 069 690
zakup	-	143 946	1 919 020	1 940 997	236 595	46 216	4 286 774
pozostałe	-	-	771 586	-	11 330	-	782 916
Zmniejszenia:	-	51 543	29 894	2 009 932	21 339	27 720	2 140 428
sprzedaż	-	-	26 982	1 882 822	19 789	-	1 929 593
likwidacja	-	51 543	2 912	127 110	1 550	6 002	189 117
pozostałe	-	-	-	-	-	21 718	21 718
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	131 755	200 994	352 309	181 999	-37 314	9 039	838 782
Wartość brutto na 31-12-2018	5 543 513	14 887 416	16 703 805	12 138 904	2 617 857	354 093	52 245 588
Skumulowane umorzenie na 01-01-2018	-	4 372 295	9 104 095	6 241 528	1 647 830	-	21 365 748
Zwiększenia:	-	668 562	2 313 432	2 041 623	258 405	-	5 282 022
bieżąca amortyzacja	-	668 562	2 259 432	2 041 623	258 405	-	5 228 022
pozostałe	-	-	54 000	-	-	-	54 000
Zmniejszenia:	-	18 478	19 285	1 383 085	17 429	-	1 438 277
sprzedaż	-	-	16 373	1 307 531	15 879	-	1 339 783
likwidacja	-	18 478	2 912	75 554	1 550	-	98 494
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	56 336	209 276	106 726	-15 747	-	356 591
Skumulowane umorzenie na 31-12-2018	-	5 078 715	11 607 518	7 006 792	1 873 059	-	25 566 084
Wartość netto na 01-01-2018	5 411 758	10 221 724	4 586 689	5 784 312	780 755	326 558	27 111 796
Wartość netto na 31-12-2018	5 543 513	9 808 701	5 096 287	5 132 112	744 798	354 093	26 679 504

2017	Grunty	Budynki, budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w trakcie wytwarzania	Razem
Wartość brutto na 01-01-2017	5 670 063	15 197 227	13 628 884	11 319 264	2 289 933	334 786	48 440 157
Zwiększenia:	-	13 278	1 357 344	2 452 490	223 923	27 166	4 074 201
zakup	-	13 278	1 353 117	2 357 239	213 834	-	3 937 468
pozostałe	-	-	4 227	95 251	10 089	27 166	136 733
Zmniejszenia:	-	213 577	685 505	1 394 225	29 402	17 825	2 340 534
sprzedaż	-	-	579 317	1 229 659	13 337	-	1 822 313
likwidacja	-	50 763	-	-	3 308	-	54 071
sprzedaż spółki zależnej	-	114 544	37 291	164 566	-	-	316 401
pozostałe	-	48 270	68 897	-	12 757	17 825	147 749
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-258 305	-402 909	-609 939	-351 689	-55 869	-17 569	-1 696 280
Wartość brutto na 31-12-2017	5 411 758	14 594 019	13 690 784	12 025 840	2 428 585	326 558	48 477 544
Skumulowane umorzenie na 01-01-2017	-	3 918 959	7 647 342	5 413 901	1 397 478	-	18 377 680
Zwiększenia:	-	646 634	2 177 260	2 078 849	291 360	-	5 194 103
bieżąca amortyzacja	-	646 634	2 164 503	2 078 849	291 360	-	5 181 346
pozostałe	-	-	12 757	-	-	-	12 757
Zmniejszenia:	-	101 011	431 866	1 104 339	22 985	-	1 660 201
sprzedaż	-	-	397 982	1 033 588	6 920	-	1 438 490
likwidacja	-	14 016	-	-	3 308	-	17 324
sprzedaż spółki zależnej	-	54 408	33 884	70 751	-	-	159 043
pozostałe	-	32 587	-	-	12 757	-	45 344
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-92 287	-288 641	-146 883	-18 023	-	-545 834
Skumulowane umorzenie na 31-12-2017	-	4 372 295	9 104 095	6 241 528	1 647 830	-	21 365 748
Wartość netto na 01-01-2017	5 670 063	11 278 268	5 981 542	5 905 363	892 455	334 786	30 062 477
Wartość netto na 31-12-2017	5 411 758	10 221 724	4 586 689	5 784 312	780 755	326 558	27 111 796

Grunty i budynki o wartości bilansowej 13 111 967 PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 13 391 512 PLN) objęte są hipoteką ustanowioną w celu zabezpieczenia kredytów bankowych Grupy (nota 40).

Wartość bilansowa maszyn i urządzeń użytkowanych na dzień 31 grudnia 2018 roku na mocy umów leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu wynosiła 3 912 559 PLN (na dzień 31 grudnia 2017 roku: 4 224 078 PLN). Na aktywach użytkowanych na mocy umów leasingowych oraz umów dzierżawy z opcją zakupu został ustanowiony zastaw pod zabezpieczenie związanych z nimi zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz umów dzierżawy z opcją zakupu.

17. Inwestycje

	2018-12-31	2017-12-31
Pożyczki udzielone	272 344	428 474
Udziały i akcje	4	4
Inwestycje razem, w tym:	272 348	428 478
- długoterminowe	15 004	267 849
- krótkoterminowe	257 344	160 629

Grupa na dzień 31 grudnia 2018 roku udzieliła niżej wymienionych pożyczek:

Pożyczkobiorca	Data zawarcia umowy	Data spłaty	Warunki	Saldo pożyczki z odsetkami
Paweł Robak	2010-05-10	2019-06-30	WIBOR 1M + marża	97 562
Michał Perner	2004-11-08	2019-06-30	oprocentowanie stałe	99 175
Life Point Sp.z o.o.	2013-12-30	2021-03-31	oprocentowanie stałe	59 828
Inne				15 779
Razem, w tym:				272 344
- długoterminowe				15 000
- krótkoterminowe				257 344

Grupa na dzień 31 grudnia 2017 roku udzieliła niżej wymienionych pożyczek:

Pożyczkobiorca	Data zawarcia umowy	Data spłaty	Warunki	Saldo pożyczki z odsetkami
Paweł Robak	2010-05-10	2019-06-30	WIBOR 1M + marża	142 851
Michał Perner	2004-11-08	2019-06-30	oprocentowanie stałe	97 994
Life Point Sp.z o.o.	2013-12-30	2021-03-31	oprocentowanie stałe	56 396
Marmed Health Care Sp. z o.o.	2014-12-01	2017-12-31	WIBOR 1M + marża	104 467
Inne				26 766
Razem, w tym:				428 474
- długoterminowe				267 845
- krótkoterminowe				160 629

18. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	2018-12-31	2017-12-31
Należności z tytułu dostaw i usług od jednostek powiązanych	402	31 672
Należności z tytułu dostaw i usług od pozostałych jednostek	33 461 819	31 126 158
Pozostałe należności od jednostek powiązanych	343 446	333 136
Pozostałe należności od pozostałych jednostek	6 456 920	4 803 964
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności (netto)	40 262 587	36 294 930
Odpis aktualizujący wartość należności	1 171 419	430 425
Należności ogółem (brutto)	41 434 006	36 725 355

Warunki transakcji z podmiotami powiązаныmi zostały przedstawione w notce 42.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności finansowe są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Odpisy z tytułu utraty wartości wyceniane są według modelu uproszczonego, tj. w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności od momentu jej początkowego ujęcia. Gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wartość należności jest dyskontowana przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

W trakcie roku obrotowego dokonano następujących zmian odpisu aktualizującego wartość należności:

<i>Odpisy aktualizujące wartość należności</i>	2018	2017
Stan na początek okresu	430 424	483 451
Zwiększenia	850 053	57 795
Zmniejszenia	115 450	104 674
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	6 392	-6 148
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	1 171 419	430 424

Analiza wiekowa należności netto z tytułu dostaw i usług:

	2018-12-31	2017-12-31
Nieprzeterminowane	21 374 445	22 247 275
<3 miesiące	10 603 372	5 456 915
<6 miesięcy	722 576	800 276
<12 miesięcy	249 292	943 395
> 1 roku	512 536	1 709 969
Suma	33 462 221	31 157 830

19. Wartość godziwa aktywów finansowych

Wartość godziwa aktywów finansowych wycenianych na bieżąco w wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2018r. oraz w okresie porównywalnym nie wystąpiły w bilansie instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco do wartości godziwej, klasyfikowane do poziomów 1, 2 i 3.

Wartość godziwa aktywów finansowych, które nie są wyceniane na bieżąco w wartości godziwej (ale wymagane są ujawnienia o wartościach godziwych)

Stan na dzień 31 grudnia 2018r.:

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Nadwyżka wartości bilansowej nad godziwą
<i>Pożyczki udzielone i należności własne</i>			
Pożyczki	272 344	272 344	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	40 262 587	40 262 587	-
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, inne aktywa pieniężne	4 206 827	4 206 827	-
Razem	44 741 758	44 741 758	-

Stan na dzień 31 grudnia 2017r.:

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Nadwyżka wartości bilansowej nad godziwą
Pożyczki udzielone i należności własne			
Pożyczki	428 474	428 474	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	36 294 930	36 294 930	-
Środki pieniężne w kasie i na rachunkach, inne aktywa pieniężne	6 504 999	6 504 999	-
Razem	43 228 403	43 228 403	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej, jakie Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w skonsolidowanych sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny (należności z tytułu dostaw i usług, udzielone pożyczki, środki pieniężne);
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych (dotyczy oprocentowanych należności oraz udzielonych pożyczek, dla których oprocentowanie ustalane jest w oparciu o warunki rynkowe).

20. Zapasy

	2018-12-31	2017-12-31
Materiały	23 463 339	22 887 495
Towary	35 047 556	27 423 453
Produkcja w toku (wg kosztu wytworzenia)	8 423 068	6 713 118
Produkty gotowe	15 529 028	13 751 876
Zapasy ogółem według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia (kosztu wytworzenia) oraz wartości netto możliwej do uzyskania	82 462 991	70 775 942

W trakcie roku obrotowego dokonano następujących zmian odpisu aktualizującego wartość zapasów:

	2018	2017
Stan na początek okresu	4 435 355	3 708 301
Zwiększenia	170 683	1 837 077
Zmniejszenia	1 020 107	982 231
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	97 846	-127 792
Stan odpisów aktualizujących wartość zapasów na koniec okresu	3 683 777	4 435 355

Szczegóły dotyczące zabezpieczeń kredytów lub pożyczek ustanowionych na zapasach zostały opisane w nocie 40.

21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Wolne środki pieniężne zgromadzone są na rachunkach bankowych i inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight. Grupa uzyskuje głównie oprocentowanie zmienne od zgromadzonych środków pieniężnych.

Środki pieniężne w banku i w kasie są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego

zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz skonsolidowanym sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składało się z następujących pozycji:

	2018-12-31	2017-12-31
Środki pieniężne w banku i kasie	3 895 537	6 194 238
Inne środki pieniężne	311 290	310 761
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	4 206 827	6 504 999

22. Informacje dodatkowe do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

Struktura środków pieniężnych przyjętych do skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych zaprezentowana została w nocie 21.

Dodatkowe informacje do wybranych pozycji skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych:

	2018-12-31	2017-12-31
Zmiana stanu zapasów		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	-11 687 049	-8 947 107
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	-383 610
- przeniesienie pomiędzy kategoriami aktywów	-707 198	-
- inne	-	-2 117
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	-12 394 247	-9 332 834
Zmiana stanu należności		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	-4 175 570	-8 002 138
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	-5 971 898
- inne	-8 943	-
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	-4 184 513	-13 974 036
Zmiana stanu pozostałych aktywów		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	-1 524 842	-404 822
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	-24 910
- zmiana stanu aktywa z tytułu podatku odroczonego	1 616 491	142 218
- inne	9 905	-
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	101 554	-287 514
Zmiana stanu zobowiązań		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	8 645 962	13 259 468
- zmiana stanu zobowiązań finansowych	229 186	229 061
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	1 845 220
- inne	8 999	-162 020
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	8 884 147	15 171 729
Zmiana stanu rezerw		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	10 888 130	1 540 709
- zmiana stanu aktywów z tytułu umowy (IFRS 15)	-8 774 640	-
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	31 473
- zmiana stanu rezerwy z tytułu podatku odroczonego	-1 167 779	196 859
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	945 711	1 769 041
Zmiana stanu pozostałych zobowiązań		
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	-34 660	-520 800
- wyłączenie z konsolidacji sprzedanych spółek	-	4 149
Wartość zaprezentowana w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	-34 660	-516 651

23. Pozostałe aktywa niefinansowe

	2018-12-31	2017-12-31
Koszty ubezpieczeń	171 054	224 654
Koszty mediów	156 830	167 282
Koszty udziału w targach	550	162 474
Opłaty bankowe	150 386	70 238
Koszty utrzymania IT	63 165	61 544
Koszt najmu lokali	136 941	123 047
Inne	191 852	153 188
Pozostałe aktywa niefinansowe razem, w tym:	870 778	962 427
- długoterminowe	127 180	123 047
- krótkoterminowe	743 598	839 380

24. Kapitał podstawowy oraz pozostałe kapitały

Kapitał podstawowy według stanu na dzień bilansowy:

	2018-12-31	2017-12-31
Liczba akcji	2 684 775	2 684 775
Wartość nominalna akcji	1,00	1,00
Kapitał podstawowy	2 684 775	2 684 775

Struktura akcjonariatu według stanu na dzień 31 grudnia 2018r.:

Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji danego rodzaju		Wartość nominalna	Procentowy udział w kapitale	Procentowy udział w głosach
	Zwykłe	Nieme			
Coöperatief Avallon MBO U.A.	1 588 274	34 582	1 622 856	60,45%	67,90%
Euro Choice IV Coöperatief U.A.	272 373	287 896	560 269	20,87%	11,65%
Rapide B.V.	377 441	-	377 441	14,06%	16,13%
GE Quality Ltd	80 645	-	80 645	3,00%	3,45%
Avallon Sp. z o.o.	14 199	23 343	37 542	1,40%	0,61%
Mariusz Stępień	6 022	-	6 022	0,22%	0,26%
Razem	2 338 954	345 821	2 684 775	100,00%	100,00%

W zakresie dywidendy, akcje nieme uprawnniają do 160% wartości dywidendy przysługującej z akcji zwykłych. Akcjonariuszowi, któremu nie wypłacono w pełni albo częściowo dywidendy w danym roku obrotowym, przysługuje wyrównanie z zysku w następnych latach, nie później jednak niż w ciągu kolejnych trzech lat obrotowych.

Akcje nieme korzystają z pierwszeństwa zaspokojenia przed akcjami zwykłymi w zakresie dywidendy. Uprzywilejowanie akcji dotyczy zarówno wysokości dywidendy (160%) jak i pierwszeństwa w zaspokojeniu z dywidendy.

Kapitał zapasowy

Kapitał zapasowy tworzony jest z:

- podziału zysku,
- nadwyżki ceny emisyjnej akcji ponad wartość nominalną,

i wykorzystywany zgodnie ze statutem lub umową jednostek Grupy Kapitałowej. Wartość kapitału zapasowego Grupy na dzień 31 grudnia 2018r. wynosiła 67 901 041 PLN.

Zyski zatrzymane/niepokryte straty i ograniczenia w wypłacie dywidendy

Zyski zatrzymane Grupy na dzień 31 grudnia 2018 wyniosły 7 757 251 PLN.

Zysk niepodzielony obejmuje również kwoty, które nie podlegają podziałowi, to znaczy nie mogą zostać wypłacone w formie dywidendy. Są to:

- zyski/ straty zatrzymane spółek zależnych przynależne akcjonariuszom jednostki dominującej,
- równowartość 8% statutowego odpisu z zysku na kapitał oraz pozostałych odpisów dokonywanych na podstawie obowiązujących zapisów w umowach spółek zależnych.

Zgodnie z wymogami Kodeksu Spółek Handlowych, jednostka dominująca jest obowiązana utworzyć kapitał zapasowy na pokrycie straty. Do tej kategorii kapitału przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy wykazanego w jednostkowym sprawozdaniu spółki dominującej, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału podstawowego jednostki dominującej. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie; jednakże części kapitału zapasowego w wysokości jednej trzeciej kapitału zakładowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w jednostkowym sprawozdaniu finansowym jednostki dominującej i nie podlega ona podziałowi na inne cele.

Zgodnie z warunkami wyemitowanych przez Meyra Group S.A. obligacji, wypłata przez emitenta dywidendy uprawnia obligatariuszy do żądania wcześniejszego wykupu obligacji. W ocenie Zarządu warunk ten stanowi ograniczenie wypłaty dywidendy przez jednostkę dominującą w okresie do terminu wykupu obligacji tj. do 29 marca 2021r.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku nie istnieją inne ograniczenia dotyczące wypłaty dywidendy.

Zarówno w roku zakończonym 31 grudnia 2018 roku jak i w roku zakończonym 31 grudnia 2017 roku podmiot dominujący nie wypłacał dywidendy.

25. Udziały niedające kontroli

	2018	2017
Saldo na początek okresu	3 227 041	4 596 358
Udział w zyskach w ciągu roku	-362 523	-1 285 266
Sprzedaż spółki zależnej Marmed Health Care Sp. z o.o.	-	-84 051
Saldo udziałów niedających kontroli na koniec okresu	2 864 518	3 227 041

W trakcie okresu sprawozdawczego zmiana kapitału mniejszości dotyczyła udziałów w zyskach/stratach roku 2018 spółek zależnych, które posiadają udziałowców mniejszościowych.

Najistotniejszą wartość udziałów niekontrolujących na dzień 31 grudnia 2018r. stanowią udziały niekontrolujące spółki Richter R.M.S. GmbH nabytej przez Grupę w trakcie roku 2016. Skrócone informacje finansowe dla Richter R.M.S. GmbH przedstawia tabela:

	2018-12-31 Richter R.M.S. GmbH
Udział niekontrolujący (w %)	46,5%
Udział niekontrolujący na koniec okresu sprawozdawczego	2 489 860
Wynik finansowy przypisany udziałom niekontrolującym	-378 802
Aktywa trwałe	13 786 379
Aktywa obrotowe	757 531
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	4 663 332
Zobowiązania długoterminowe	629 592
Zobowiązania krótkoterminowe	3 896 450
Wynik finansowy netto	-814 628

26. Zarządzanie kapitałem

Głównym celem zarządzania kapitałem Grupy jest utrzymanie dobrego ratingu kredytowego i bezpiecznych wskaźników kapitałowych, które wspierałyby działalność operacyjną Grupy i zwiększały wartość dla jej akcjonariuszy.

Grupa zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Grupa może zmienić wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy, zwrócić kapitał akcjonariuszom lub wyemitować nowe akcje. W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku oraz 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

27. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Grupa, należą obligacje, kredyty bankowe, umowy leasingu finansowego, środki pieniężne, oraz lokaty krótkoterminowe. Głównym celem tych instrumentów finansowych jest pozyskanie środków finansowych na działalność Grupy. Grupa posiada też inne instrumenty finansowe, takie jak należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług, które powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne rodzaje ryzyka wynikającego z instrumentów finansowych Grupy obejmują ryzyko kredytowe, ryzyko związane z płynnością, ryzyko stopy procentowej oraz ryzyko walutowe. Zarząd weryfikuje i uzgadnia zasady zarządzania każdym z tych rodzajów ryzyka – zasady te zostały w skrócie omówione poniżej. Grupa monitoruje również ryzyko cen rynkowych dotyczące wszystkich posiadanych przez nią instrumentów finansowych.

Ryzyko kredytowe

Grupa jest narażona na ryzyko kredytowe rozumiane jako ryzyko, że dłużnicy nie wywiążą się ze swoich zobowiązań i tym samym spowodują poniesienie strat przez Grupę. Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe wynosi 40 534 931 PLN na dzień bilansowy i zostało oszacowane jako wartość bilansowa należności handlowych i udzielonych pożyczek.

Zdaniem Zarządu Spółki nie występuje znacząca koncentracja ryzyka kredytowego, gdyż Grupa świadczy usługi dla wielu podmiotów gospodarczych. Grupa podejmuje działania mające na celu ograniczenie ryzyka kredytowego, polegające na sprawdzaniu wiarygodności odbiorców, monitorowaniu sytuacji odbiorcy oraz ubezpieczaniu należności handlowych. Uwzględniając powyższe, w ocenie Zarządu, ryzyko kredytowe zostało ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym poprzez utworzenie odpisów aktualizujących, których wyszczególnienie jest zawarte w nocie 18. Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi i innymi inwestycjami uznaje się za nieistotne, ponieważ Grupa zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Ryzyko związane z płynnością

Grupa jest narażona na ryzyko utraty płynności, rozumiane jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia. Dodatkowo w wyniku ewentualnego naruszenia przewidzianych w umowach kredytowych kowenantów finansowych dojść może do przedwczesnego wypowiedzenia tych umów lub pogorszenia warunków kredytowania.

W ocenie Zarządu Spółki, zewnętrzne źródła finansowania, skutecznie przeprowadzona restrukturyzacja w spółce zależnej Meyra GmbH oraz sukcesywnie zwiększany udział Grupy w rynku zarówno w Polsce jak i w

Niemczech powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako nieznaczne. Dodatkowo Zarząd Spółki planuje przedłużenie umów kredytowych, których termin płatności przypada na rok 2019.

W ramach zarządzania płynnością dokonywane są następujące czynności:

- bieżący monitoring przepływów pieniężnych spółek Grupy Meyra;
- opracowanie strategii w zakresie zapewnienia źródeł finansowania Grupy Meyra oraz polityki w zakresie współpracy z bankami;
- bieżący monitoring wykorzystania wszystkich zewnętrznych źródeł finansowania w Grupie, w tym w szczególności w zakresie utrzymania koniecznych rezerw płynnościowych oraz efektywności wykorzystania tych źródeł;
- bieżący nadzór nad wszelkimi umowami w zakresie zewnętrznych źródeł finansowania;
- opracowywanie i wdrażanie nowych programów w zakresie pozyskiwania finansowania Grupy Meyra.

W roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie wprowadzono żadnych zmian do celów, zasad i procesów obowiązujących w tym obszarze.

Zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty według stanu na dzień 31 grudnia 2018:

	Do 30 dni	Od 30 do 90 dni	Od 90 do 365 dni	Od 365 dni do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	30 154 518	5 997 162	124 336	-	-	36 276 016
Kredyty i pożyczki	2 285 996	629 592	19 641 013	19 368 980	-	41 925 581
Zobowiązania z tytułu obligacji	-	942 676	-	43 803 456	-	44 746 132
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	168 814	296 867	1 346 152	1 316 798	-	3 128 631
Razem	32 609 328	7 866 297	21 111 501	64 489 234	-	126 076 360

Zobowiązania o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty według stanu na dzień 31 grudnia 2017:

	Do 30 dni	Od 30 do 90 dni	Od 90 do 365 dni	Od 365 dni do 5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	23 336 388	3 868 496	3 022 097	-	-	30 226 981
Kredyty i pożyczki	28 165	1 414 245	19 849 109	23 160 722	-	44 452 241
Zobowiązania z tytułu obligacji	-	1 028 594	-	43 574 333	-	44 602 927
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	315 153	407 175	1 373 821	2 023 792	-	4 119 941
Razem	23 679 706	6 718 510	24 245 027	68 758 847	-	123 402 090

Ryzyko stopy procentowej

Grupa posiada zobowiązania z tytułu obligacji oraz kredytów dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym występuje ryzyko wzrostu tych stóp w stosunku do momentu zawarcia umowy. Ponadto Grupa lokuje wolne środki pieniężne w inwestycje o zmiennej stopie co powoduje zmniejszenie zysków z inwestycji w sytuacji spadku stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w notach 17, 29 oraz 31.

Z uwagi na nieznaczne wahania stóp procentowych w minionych okresach, jak również na brak przewidywań gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych Grupa nie stosowała zabezpieczeń stóp procentowych, uznając że ryzyko stopy procentowej nie jest znaczące.

Niezależnie od obecnej sytuacji Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych i nie wyklucza podjęcia działań zabezpieczających w przyszłości.

Oprocentowanie instrumentów finansowych o zmiennym oprocentowaniu jest aktualizowane w okresach poniżej jednego roku. Odsetki od instrumentów finansowych o stałym oprocentowaniu są stałe przez cały okres do upływu terminu zapadalności/wymagalności tych instrumentów.

Poniżej została przedstawiona analiza wrażliwości pokazująca wpływ potencjalnie możliwej zmiany stóp procentowych na wynik finansowy.

Należności odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej:

Potencjalna możliwa zmiana stóp procentowych	+/- 0,50p.p.	+/- 1,0p.p.	+/-1,5p.p.
Wpływ na wynik netto w bieżącym okresie sprawozdawczym	+/- 395	+/- 790	+/- 1 185
Wpływ na wynik netto w poprzednim okresie sprawozdawczym	+/- 1 002	+/- 2 003	+/- 3 005

Zobowiązania odsetkowe oparte na zmiennej stopie procentowej:

Potencjalna możliwa zmiana stóp procentowych	+/- 0,50p.p.	+/- 1,0p.p.	+/-1,5p.p.
Wpływ na wynik netto w bieżącym okresie sprawozdawczym	-/+ 121 843	-/+ 243 687	-/+ 365 530
Wpływ na wynik netto w poprzednim okresie sprawozdawczym	-/+ 125 059	-/+ 250 119	-/+ 375 178

Ryzyko walutowe

Grupa jest narażona na ryzyko walutowe w nieznacznym stopniu, ponieważ zdecydowana większość należności i zobowiązań jest wyrażona w walucie obiegowej danego kraju i zostanie zrealizowana w tej samej walucie. Dlatego Grupa rozpoznaje ryzyko walutowe jedynie w zakresie transakcji, które zostały wyrażone w walucie różniącej się od waluty funkcjonalnej danej spółki.

Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu EUR i USD. Ekspozycja na ryzyko związane z walutami innymi niż wymienione nie jest istotna.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018r. należności w walucie wynosiły 8 214 645 PLN, co stanowiło 20% ogółu należności z tytułu dostaw i usług. W okresie porównawczym na 31 grudnia 2017r. wartości te wynosiły odpowiednio 2 305 789 PLN i 6%.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018r. zobowiązania w walucie wynosiły 5 258 847 PLN, co stanowiło 14% ogółu zobowiązań z tytułu dostaw i usług. W okresie porównawczym wg stanu na 31 grudnia 2017r. wartości te wynosiły odpowiednio 5 022 785 PLN i 17%.

Dane na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego:

	USD	EUR
Należności z tytułu dostaw i usług	37 611	1 877 498
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	1 011 712	338 398

Dane na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego:

	USD	EUR
Należności z tytułu dostaw i usług	25 234	531 766
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	758 555	571 107

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe w bieżącym okresie sprawozdawczym:

	Wpływ na wynik netto PLN	
	zmiana kursu USD	zmiana kursu EUR
Wzrost kursu walutowego - 10%	-296 649	536 068
Spadek kursu walutowego - 10%	296 649	-536 068

Analiza wrażliwości na ryzyko walutowe w poprzednim okresie sprawozdawczym:

	Wpływ na wynik netto PLN	
	zmiana kursu USD	zmiana kursu EUR
Wzrost kursu walutowego - 10%	-206 786	-13 291
Spadek kursu walutowego - 10%	206 786	13 291

Spółki zależne MDH Sp. z o.o. oraz Rehab ZRT zabezpieczają zmienność przepływów pieniężnych wynikających z płatności zaliczek/przedpłat i faktur związanych z zakupem towarów od dostawców zagranicznych, wyrażonych w USD, za pomocą kontraktów FX Forward. Zabezpieczane jest ryzyko walutowe i stopy procentowej w rozumieniu punktów SWAP. Na dzień 31 grudnia 2018r. spółki zależne nie posiadały otwartych kontraktów FX Forward. Dla kontraktów zawieranych w latach 2018 i 2017 Grupa podjęła decyzję o niestosowaniu rachunkowości zabezpieczeń.

Z uwagi na stosunkowo niewielkie ryzyko walutowe, w porównaniu ze skalą obrotów Grupy Kapitałowej, w pozostałych podmiotach Grupy ryzyko to nie jest obecnie zabezpieczane. W zależności od sytuacji na rynku, która jest w sposób ciągły monitorowana, nie wyklucza się wykorzystania transakcji zabezpieczających ryzyko kursowe w przyszłości.

28. Zysk (strata) na akcję

	2018	2017
Podstawowy zysk (strata) na akcję:		
Z działalności kontynuowanej	2,87	-6,57
Z działalności zaniechanej	0,00	0,00
Podstawowy zysk (strata) na akcję ogółem	2,87	-6,57

Zysk (strata) rozwodniony na akcję:		
Z działalności kontynuowanej	2,87	-6,57
Z działalności zaniechanej	0,00	0,00
Zysk (strata) rozwodniony na akcję ogółem	2,87	-6,57

Zysk (strata) i średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku (straty) podstawowego na akcję:

	2018	2017
Zysk (strata) wykorzystany do obliczenia:		
podstawowego zysku (straty) na akcję ogółem	7 717 962	-17 645 824
podstawowego zysku (straty) na akcję z działalności kontynuowanej	7 717 962	-17 645 824
podstawowego zysku (straty) na akcję z działalności zaniechanej	-	-
Średnia ważona liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku (straty) na akcję	2 684 775	2 684 775

29. Dłużne papiery wartościowe

Zobowiązania z tytułu emisji dłużnych papierów wartościowych:

	2018-12-31	2017-12-31
Długoterminowe dłużne papiery wartościowe		
Obligacje serii C - wartość nominalna	14 000 000	14 000 000
Obligacje serii D - wartość nominalna	30 000 000	30 000 000
Prowizja od obligacji	-196 544	-425 667
Razem długoterminowe zobowiązania	43 803 456	43 574 333
Krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe		
Odsetki od wyemitowanych obligacji	1 171 800	1 257 780
Prowizja od obligacji	-229 124	-229 186
Razem krótkoterminowe zobowiązania	942 676	1 028 594

Na dzień 31 grudnia 2018r. jednostka dominująca była emitentem 44 000 sztuk obligacji kuponowych o wartości nominalnej 1 000 PLN każda. Obligacje zostały wyemitowane w ramach następujących serii:

- 14 000 obligacji serii C wyemitowanych w dniu 6 kwietnia 2016r., o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 14 000 000 PLN i terminie zapadalności przypadającym na dzień 6 kwietnia 2020r. W dniu 18 sierpnia 2016r. obligacje serii C zostały wprowadzone do obrotu na rynku ASO Catalyst. Oprocentowanie obligacji serii C jest zmienne i wynosi WIBOR 6M + marża.
- 30 000 obligacji serii D wyemitowanych w dniu 29 marca 2016r., o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 30 000 000 PLN i terminie zapadalności przypadającym na dzień 29 marca 2021r. Oprocentowanie obligacji serii D jest stałe i wynosi 13%.

30. Rezerwy

Świadczenie emerytalne oraz inne świadczenia po okresie zatrudnienia

Jednostki Grupy wypłacają przechodzącym na emerytury pracownikom kwoty odpraw emerytalnych w wysokości określonej przez Kodeks Pracy. Każda spółka w Grupie dokonuje we własnym zakresie wyceny tych świadczeń i na ich podstawie tworzy rezerwę na wartość bieżącą zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych.

Grupa dokonuje szacunku zgodnie z zasadami przyjętymi przez firmy zewnętrzne świadczące tego typu wyceny. Rezerwa na świadczenia pracownicze jest aktualizowana corocznie, na koniec każdego okresu sprawozdawczego. Do wyceny rezerwy na świadczenia pracownicze przyjęto następujące założenia:

- Średnioroczny wzrost wynagrodzeń na poziomie prognozy inflacji (cel inflacyjny) – 1,012;
- Stopa dyskonta – 2,7%;
- Mobilność/prawdopodobieństwo pozostania w stosunku pracy pracowników określono na podstawie liczby pracowników w poprzednich latach;
- Wiek przejścia na emeryturę: 60/65 lat;
- Odprawa emerytalna na poziomie jednomiesięcznego wynagrodzenia zgodnie z Art. 92'.1. KP: „Pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia”;
- Prawdopodobieństwo wypłaty wynagrodzenia/pozostania w stosunku pracy wynosi 83%.

2018	Rezerwy na:		Rezerwy ogółem
	Odprawy emerytalno-rentowe	Niewykorzystane urlopy	
Stan na 01-01-2018	63 936	1 283 332	1 347 268
Zwiększenie stanu rezerw	4 185	160 617	164 802
- rezerwy utworzone w okresie	4 185	160 617	164 802
Zmniejszenie stanu rezerw	12 502	112 676	125 178
- rezerwy rozwiązane w okresie	12 502	112 676	125 178
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	30 923	30 923
Stan na 31-12-2018	55 619	1 362 196	1 417 815
- długoterminowa	55 415	-	55 415
- krótkoterminowa	204	1 362 196	1 362 400

2017	Rezerwy na:		Rezerwy ogółem
	Odprawy emerytalno-rentowe	Niewykorzystane urlopy	
Stan na 01-01-2017	41 583	1 100 285	1 141 868
Zwiększenie stanu rezerw	24 308	244 335	268 643
- rezerwy utworzone w okresie	24 308	244 335	268 643
Zmniejszenie stanu rezerw	1 955	13 492	15 447
- rezerwy rozwiązane w okresie	815	13 159	13 974
- aktualizacja wyceny	1 140	333	1 473
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-	-47 796	-47 796
Stan na 31-12-2017	63 936	1 283 332	1 347 268
- długoterminowa	63 744	-	63 744
- krótkoterminowa	192	1 283 332	1 283 524

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy są tworzone zgodnie z zasadą współmierności przychodów i kosztów okresu sprawozdawczego. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego są oszacowywane w sposób wiarygodny koszty danego okresu sprawozdawczego i w przypadku braku dokumentów (faktur) są ewidencjonowane w Grupie jako rezerwy na przyszłe zobowiązania. Ponadto w Grupie są tworzone rezerwy na przyszłe zobowiązania zgodnie z zawartymi umowami. Rezerwy na przyszłe zobowiązania mają charakter krótkoterminowy i rozliczają się w okresie nie dłuższym niż 12 m-cy.

2018	Rezerwy na:								Rezerwy ogółem
	Skutki postępowań sądowych	Badanie sprawozdania finansowego	Naprawy gwarancyjne	Rabaty i zwroty towarów	Nagrody jubileuszowe	Premie	Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	Inne	
Stan na 01-01-2018	214 907	207 860	160 900	3 400 590	400 160	355 323	-	719 193	5 458 933
Zwiększenie stanu rezerw	-	168 355	119 381	6 673 243	18 433	756 360	8 774 640	187 367	16 697 779
- rezerwy utworzone w okresie	-	168 355	119 381	6 673 243	18 433	756 360	8 774 640	187 367	16 697 779
Zmniejszenie stanu rezerw	217 559	191 771	72 398	3 478 875	-	851 619	1 895 643	729 048	7 436 913
- rezerwy rozwiązane w okresie	-	11 200	72 398	-	-	40 000	-	510 035	633 633
- rezerwy wykorzystane w okresie	217 559	180 571	-	3 478 875	-	811 619	1 895 643	219 013	6 803 280
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	2 652	3 386	2 096	130 024	12 529	2 309	240 662	-4 719	388 939
Stan na 31-12-2018	-	187 830	209 979	6 724 982	431 122	262 373	7 119 659	172 793	15 108 738
- długoterminowa	-	-	-	-	431 122	-	-	-	431 122
- krótkoterminowa	-	187 830	209 979	6 724 982	-	262 373	7 119 659	172 793	14 677 616

2017	Rezerwy na:								Rezerwy ogółem
	Skutki postępowań sądowych	Badanie sprawozdania finansowego	Naprawy gwarancyjne	Rabaty i zwroty towarów	Nagrody jubileuszowe	Premie	Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy	Inne	
Stan na 01-01-2017 przed korektą	354 724	198 139	159 633	2 247 846	477 810	225 000	-	263 614	3 926 766
Korekta błędów*	-	-3 539	12 830	-	-	-	-	-54 069	-44 778
Stan na 01-01-2017	354 724	194 600	172 463	2 247 846	477 810	225 000	-	209 545	3 881 988
Zwiększenie stanu rezerw	99 716	188 562	79 732	3 800 307	4 686	357 097	-	646 287	5 176 387
- rezerwy utworzone w okresie	99 716	188 562	79 732	3 800 307	4 686	357 097	-	646 287	5 176 387
Zmniejszenie stanu rezerw	223 116	168 893	86 036	2 496 300	55 890	225 000	-	111 088	3 366 323
- rezerwy rozwiązane w okresie	17 777	-	86 036	-	33 181	-	-	2 000	138 994
- rezerwy wykorzystane w okresie	205 339	168 893	-	2 496 300	22 709	225 000	-	109 088	3 227 329
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	-16 417	-6 409	-5 259	-151 263	-26 446	-1 774	-	-25 551	-233 119
Stan na 31-12-2017	214 907	207 860	160 900	3 400 590	400 160	355 323	-	719 193	5 458 933
- długoterminowa	-	-	-	-	400 160	-	-	-	400 160
- krótkoterminowa	214 907	207 860	160 900	3 400 590	-	355 323	-	719 193	5 058 773

* Szczegóły dotyczące przekształcenia okresu porównawczego zostały zaprezentowane w notce 12

31. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2018r. Grupa posiadała następujące zobowiązania z tytułu kredytów oraz pożyczek:

Opis kredytu	Termin spłaty	2018-12-31
Kredyty rewolwingowe i kredyty w rachunkach bieżących w BGŻ BNP Paribas SA o łącznym limicie 17,3 mln PLN, oprocentowane wg stopy WIBOR 1m + marża	2019-06-28 *	16 084 756
Kredyt w rachunku bieżącym w Commerzbank AG w kwocie 6 mln EUR, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	2019-12-31	19 368 980
Kredyt w Deutsche Apotheker und Ärztebank eG w kwocie 421 tys EUR, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	2019-02-28	628 881
Pożyczka od akcjonariusza Euro Choice IV Coöperatief U.A. w kwocie 240 tys EUR, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-12-31 **	1 179 573
Pożyczka od akcjonariusza Coöperatief Avallon MBO U.A. w kwocie 237 tys EUR, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-12-31 **	1 167 512
Pożyczka od akcjonariusza Avallon Sp. z o.o. w kwocie 1,51 mln PLN oraz 400 tys EUR, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-12-31 **	3 479 298
Inne, w tym karty kredytowe	nie dotyczy	16 581
Razem, w tym:		41 925 581
- długoterminowe		19 368 980
- krótkoterminowe		22 556 601

* po dacie bilansowej refinansowano zadłużenie (nota 45)

** po dacie bilansowej przedłużono termin spłaty pożyczki (nota 45)

W trakcie roku sprawozdawczego 2018 nie miały miejsca naruszenia postanowień umów kredytowych.

Zobowiązania z tytułu kredytów oraz pożyczek według stanu na dzień 31 grudnia 2017r. przedstawia następująca tabela:

Opis kredytu	Termin spłaty	2017-12-31
Kredyty rewolwingowe i kredyty w rachunkach bieżących w Raiffeisen Bank o łącznym limicie 18 mln PLN, oprocentowane wg stopy WIBOR 1m + marża	2018-02-28	16 878 862
Kredyt w rachunku bieżącym w Commerzbank AG w kwocie 6,5 mln EUR, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	2018-12-31	21 194 394
Kredyt w Deutsche Apotheker und Ärztebank eG w kwocie 421 tys EUR, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	2019-02-28	848 249
Kredyt w rachunku bieżącym w Deutsche Apotheker und Ärztebank eG, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	bezterminowy	1 117 390
Kredyt w rachunku bieżącym w MKB Bank w kwocie 250 mln HUF, oprocentowany wg stałej stopy procentowej	2018-05-18	1 640 299
Pożyczka od akcjonariusza Euro Choice IV Coöperatief U.A. w kwocie 240 tys EUR, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-03-31	1 044 348
Pożyczka od akcjonariusza Coöperatief Avallon MBO U.A. w kwocie 237 tys EUR, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-03-31	1 033 419
Pożyczka od akcjonariusza Avallon Sp. z o.o. w kwocie 510 tys PLN, oprocentowana wg stałej stopy procentowej	2018-03-31	531 937
Inne, w tym karty kredytowe	nie dotyczy	163 343
Razem, w tym:		44 452 241
- długoterminowe		23 160 722
- krótkoterminowe		21 291 519

32. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	2018-12-31	2017-12-31
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług:		
Wobec jednostek powiązanych	3 730	3 729
Wobec jednostek niepowiązanych	36 272 286	30 223 252
Razem zobowiązania z tytułu dostaw i usług	36 276 016	30 226 981
Inne zobowiązania finansowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	3 128 631	4 119 941
Zobowiązania z tytułu pochodnych instrumentów finansowych	-	73 980
Razem, w tym:	3 128 631	4 193 921
- długoterminowe	1 360 223	2 034 089
- krótkoterminowe	1 768 408	2 159 832
Pozostałe zobowiązania		
Rozrachunki z pracownikami	62 509	58 452
Dobrowolne ubezpieczenia grupowe	23 097	22 252
Kaucje	48 350	41 400
Inne	233 696	280 208
Razem, w tym:	367 652	402 312
- długoterminowe	-	-
- krótkoterminowe	367 652	402 312

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są nieoprocentowane i zazwyczaj rozliczane w terminach 14-dniowych. Pozostałe zobowiązania są nieoprocentowane, ze średnim jednomiesięcznym terminem płatności. Kwota wynikająca z różnicy pomiędzy zobowiązaniami a należnościami z tytułu podatku od towarów i usług jest płacona właściwym władzom podatkowym w okresach miesięcznych i kwartalnych. Zobowiązania z tytułu odsetek są zazwyczaj rozliczane w okresach miesięcznych w ciągu całego roku obrotowego.

33. Zobowiązania z tytułu leasingu

Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej Meyra Group na dzień 31 grudnia 2018 roku użytkują na podstawie leasingu finansowego licencje na oprogramowanie, maszyny i urządzenia oraz środki transportu. W ramach zawartych umów leasingowych Grupa ma prawo nabyć przedmiot leasingu na własność. Portfel umów leasingowych Grupy zawiera zarówno umowy z oprocentowaniem stałym, jak również z oprocentowaniem opartym o zmienną stopę procentową. W okresie sprawozdawczym nie ujęto żadnych kosztów z tytułu warunkowych opłat leasingowych.

Przyszłe minimalne opłaty z tytułu umów leasingu finansowego są zbliżone do ich wartości bieżącej. Poniżej zaprezentowano wartości bieżące w podziale na okresy płatności, oraz przyszłe minimalne opłaty.

	2018-12-31	2017-12-31
Wartości bieżące		
Płatne w okresie 1 roku	1 768 408	2 085 852
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	1 360 223	2 034 089
Razem	3 128 631	4 119 941
Przyszłe minimalne opłaty	3 187 268	4 200 189

34. Wartość godziwa zobowiązań finansowych

Wartość godziwa zobowiązań finansowych wycenianych na bieżąco w wartości godziwej

Na dzień 31 grudnia 2018r. oraz w okresie porównywalnym nie wystąpiły w bilansie instrumenty finansowe wyceniane na bieżąco do wartości godziwej, klasyfikowane do poziomów 1, 2 i 3.

Wartość godziwa zobowiązań finansowych, które nie są wyceniane na bieżąco w wartości godziwej (ale wymagane są ujawnienia o wartościach godziwych)

Stan na dzień 31 grudnia 2018r.:

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Nadwyżka wartości bilansowej nad godziwą
Zobowiązania finansowe			
Z tytułu dostaw i usług	36 276 016	36 276 016	-
Kredyty i pożyczki	41 925 581	41 925 581	-
Wyemitowane instrumenty dłużne	44 746 132	44 746 132	-
Leasing finansowy	3 128 631	3 128 631	-
Razem	126 076 360	126 076 360	-

Stan na dzień 31 grudnia 2017r.:

	Wartość bilansowa	Wartość godziwa	Nadwyżka wartości bilansowej nad godziwą
Zobowiązania finansowe			
Z tytułu dostaw i usług	30 226 981	30 226 981	-
Kredyty i pożyczki	44 452 241	44 452 241	-
Wyemitowane instrumenty dłużne	44 602 927	44 602 927	-
Leasing finansowy	4 119 941	4 119 941	-
Inne zobowiązania finansowe	73 980	73 980	-
Razem	123 476 070	123 476 070	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych, które nie są na bieżąco wyceniane w wartości godziwej, jakie Grupa posiadała na dzień 31 grudnia 2018 roku i 31 grudnia 2017 roku nie odbiegała istotnie od wartości prezentowanej w sprawozdaniach finansowych za poszczególne okresy z następujących powodów:

- w odniesieniu do instrumentów krótkoterminowych ewentualny efekt dyskonta nie jest istotny (zobowiązania z tytułu dostaw i usług, z tytułu kredytów i pożyczek, pozostałe zobowiązania);
- instrumenty te dotyczą transakcji zawieranych na warunkach rynkowych (dotyczy oprocentowanych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek, dla których oprocentowanie ustalane jest w oparciu o warunki rynkowe).

35. Przychody przyszłych okresów

Wartość nierozliczonych dotacji na dzień 31 grudnia 2018r. wyniosła 566 304 PLN, w tym wartość dotacji na badania i rozwój wyniosła 0 PLN.

	2018-12-31	2017-12-31
Dotacje do rzeczowych aktywów trwałych	566 304	636 176
Inne rozliczenia międzyokresowe	-	285 236
Przychody przyszłych okresów razem, w tym:	566 304	921 412
- długoterminowe	480 065	555 014
- krótkoterminowe	86 239	366 398

36. Przychody ze sprzedaży

Przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów - struktura rzeczowa:

	2018	2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów	95 836 611	92 985 672
- produkty gotowe	91 834 576	89 204 103
- usługi	4 002 035	3 781 569
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	208 619 019	187 712 003
- towary	208 586 991	187 676 000
- materiały	32 028	36 003
Razem	304 455 630	280 697 675

Przychody netto ze sprzedaży produktów i towarów - struktura terytorialna:

	2018	2017
Przychody netto ze sprzedaży produktów	95 836 611	92 985 672
- Polska	12 544 570	10 018 207
- Niemcy	50 718 729	52 188 811
- Węgry	1 342	-
- Czechy	270 566	54 936
- Dania	44 956	103 371
- pozostałe kraje Unii Europejskiej	17 821 831	16 467 663
- Rosja	911 095	1 712 581
- pozostałe kraje spoza Unii Europejskiej	13 523 522	12 440 103
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	208 619 019	187 712 003
- Polska	69 252 454	58 162 617
- Niemcy	55 018 467	48 086 342
- Węgry	27 451 960	26 967 406
- Czechy	9 841 257	13 910 945
- Dania	4 553 733	3 566 884
- pozostałe kraje Unii Europejskiej	16 825 624	16 484 159
- Rosja	13 929 084	12 032 539
- pozostałe kraje spoza Unii Europejskiej	11 746 440	8 501 111
Razem	304 455 630	280 697 675

Zarówno w roku zakończonym 31 grudnia 2018r. jak i w roku zakończonym 31 grudnia 2017r. żaden pojedynczy odbiorca nie przekroczył progu 10% ogółu przychodów ze sprzedaży.

37. Pozostałe przychody i koszty operacyjne

	2018	2017
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	412 577	455 399
Rozwiązanie odpisów aktualizujących	110 168	509 068
Umorzone zobowiązania	3 145 066	50 512
Otrzymane kary i odszkodowania	165 666	177 981
Dotacje	90 592	155 959
Nadwyżki inwentaryzacyjne	162 712	215 614
Dofinansowanie PFRON	167 646	179 733
Pozostałe przychody operacyjne	761 718	1 062 598
Razem pozostałe przychody operacyjne przypadające	5 016 145	2 806 864

	2018	2017
Pozostałe koszty operacyjne		
Utworzone rezerwy na przyszłe zobowiązania	128 073	201 117
Utworzenie odpisów aktualizujących	786 898	343 678
Koszty likwidacji, złomowania	145 279	111 119
Niedobory inwentaryzacyjne	103 231	393 418
Spisanie należności w koszty	39 048	106 182
Pozostałe koszty operacyjne	557 264	347 127
Razem pozostałe koszty operacyjne przypadające	1 759 793	1 502 641

38. Przychody i koszty finansowe

	2018	2017
Przychody finansowe		
Przychody z tytułu odsetek	72 609	96 837
Pozostałe przychody finansowe	3 700	15 864
Razem przychody finansowe	76 309	112 701

	2018	2017
Koszty finansowe		
Koszty z tytułu odsetek	8 222 131	8 045 541
Ujemne różnice kursowe	146 603	2 031 772
Koszty emisji obligacji	55 902	790 736
Pozostałe koszty finansowe	782 956	1 738 453
Razem koszty finansowe	9 207 592	12 606 502

39. Podatek dochodowy

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności podlegające regulacjom (np. sprawy celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów administracyjnych, które są uprawnione do nakładania wysokich kar i sankcji. Brak odniesienia do utrwalonych regulacji prawnych w Polsce powoduje występowanie w obowiązujących przepisach niejasności i niespójności. Często występujące różnice w opiniach co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych zarówno wewnątrz organów państwowych jak i pomiędzy organami państwowymi i przedsiębiorstwami, powodują powstawanie obszarów niepewności i konfliktów. Zjawiska te powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest znacząco wyższe niż istniejące zwykle w krajach o bardziej rozwiniętym systemie podatkowym.

Rozliczenia podatkowe mogą być przedmiotem kontroli przez okres 5-ciu lat, począwszy od końca roku, w którym nastąpiła zapłata podatku. W wyniku przeprowadzonych kontroli dotychczasowe rozliczenia podatkowe Grupy mogą zostać powiększone o dodatkowe zobowiązania podatkowe. Zdaniem Grupy na dzień 31 grudnia 2018r. nie występuje konieczność utworzenia dodatkowych rezerw na ewentualne zobowiązania podatkowe przy założeniu przeprowadzenia kontroli przez organy podatkowe.

Bieżący podatek dochodowy

Główne składniki obciążenia podatkowego za rok zakończony dnia 31 grudnia 2018r. i 31 grudnia 2017r. przedstawiają się następująco:

	2018	2017
Podatek dochodowy ujęty w zysku lub stracie		
Bieżący	1 109 856	384 844
Odroczony	-1 004 281	751 894
Podatek dochodowy razem	105 575	1 136 738
Efektywna stawka podatkowa	1%	-6%

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się od kwoty, którą uzyskano by, stosując stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków przed opodatkowaniem konsolidowanych spółek:

	2018	2017
Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej		
Zysk brutto opodatkowany	7 461 014	-17 794 352
- według stawki 30 %	-1 374 761	-17 085 643
- według stawki 20 %	1 086 695	432 056
- według stawki 19 %	6 119 327	-1 228 107
- inne stawki %	1 629 753	87 342
Podatek wyliczony według stawki podatku dochodowego od osób prawnych	1 536 331	-4 774 300
- według stawki 30 %	-193 382	-4 751 787
- według stawki 20 %	217 339	86 411
- według stawki 19 %	1 162 672	-233 340
- inne stawki %	349 702	124 416
Trwałe różnice niebędące podstawą opodatkowania	472 181	872 820
Rozpoznanie uprzednio nierozpoznanego aktywa podatku odroczonego od strat podatkowych z lat ubiegłych	-4 616 889	-
Wykorzystanie strat podatkowych, od których nie utworzono aktywa	-342 636	-1 042 426
Bieżące straty podatkowe, od których nie rozpoznano aktywa podatkowego	233 014	4 418 817
Spisanie uprzednio rozpoznanego aktywa podatku odroczonego	804 791	145 659
Ujemne różnice, od których nie utworzono aktywa	354 242	48 742
Dodatnie różnice, od których nie utworzono rezerwy	-591 967	-
Wykorzystanie uprzednio nieuwjętych ujemnych różnic przejściowych	-102 179	-148 402
Zmiana wartości odpisu na aktywo podatku odroczonego	2 891 865	1 629 652
Korekty podatku za lata ubiegłe	-467 831	-
Inne	-65 347	-13 824
(Uznanie) / obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	105 575	1 136 738

Na dzień bilansowy spółki Grupy Kapitałowej posiadały niewykorzystane straty podatkowe, które mogą być odliczone od przyszłych zysków podatkowych. Terminy wygasania strat podatkowych przedstawia następująca tabela:

Straty podatkowe, wygasające w roku:	
w roku 2019	897 910
w roku 2020	387 694
w roku 2021	4 232 067
w roku 2022	8 382 742
w roku 2023	4 665 492
Razem	18 565 905

Podatek odroczony

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji:

	2018-12-31	2017-12-31
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Rezerwy na świadczenia pracownicze oraz pozostałe	212 844	193 289
Odsetki naliczone	329 926	278 016
Niewypłacone składki ZUS oraz wynagrodzenia	66 239	91 772
Straty podatkowe z lat ubiegłych do odliczenia	8 776 181	4 195 685
Ujemne różnice kursowe	71 259	127 769
Zobowiązania leasingowe	314 850	282 565
Odpisy aktualizujące majątek trwały i obrotowy	458 279	329 564
Rachunkowość zabezpieczeń	-	14 056
Inne	64 226	33 967
Razem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (brutto)	10 293 804	5 546 683
Odpis na aktywo podatku odroczonego	5 696 191	2 786 594
Ogółem aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego (netto)	4 597 613	2 760 089
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Odsetki - naliczone i niezapłacone	1 604 548	920 595
Dodatnie różnice kursowe	144 274	42 447
Wycena (przeszacowanie) majątku trwałego	17 418 822	16 918 365
Leasing finansowy	516 053	450 027
Inne	240 478	203 931
Razem rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19 924 175	18 535 365

Ze względu na brak perspektyw w najbliższym czasie w spółkach Meyra Group S.A. oraz Meyra GmbH na wykorzystanie utworzonego aktywa podatku odroczonego z tytułu strat podatkowych, Zarząd postanowił dokonać jego odpisu. Odpis ten na dzień 31 grudnia 2018r. wyniósł 5 696 191 PLN.

W niniejszej notcie, aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wykazane są w szyku rozwartym przed dokonaniem kompensaty aktywa oraz rezerwy poszczególnych spółek Grupy. Po skompensowaniu sald na poziomie spółek zależnych, podatek odroczony prezentowany jest jako:

	2018-12-31	2017-12-31
Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3 952 049	2 335 558
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	19 278 612	18 110 834

40. Zobowiązania warunkowe

Zobowiązania zabezpieczone na majątku Grupy

Z tytułu zaciągniętych zobowiązań przez spółki w Grupie, zabezpieczenia na majątku Grupy przedstawiają się następująco:

- Obligacje serii C i D zabezpieczone zostały poprzez:
 - udzielenie gwarancji korporacyjnych przez spółki zależne,
 - zastaw rejestrowy na wszystkich udziałach posiadanych przez Meyra Group S.A. w spółce MDH Sp. z o.o. oraz Meyra GmbH,
 - zastaw rejestrowy na wszystkich udziałach posiadanych przez MDH Sp. z o.o. w spółce MTB Poland Sp. z o.o.
- Łączny limit kredytowy w banku BGŻ BNP Paribas S.A. w wysokości 17 300 000 PLN, przyznany spółkom wchodzącym w skład Grupy Meyra, zabezpieczony został przez te spółki poprzez:
 - udzielenie gwarancji korporacyjnych,

- udzielenie pełnomocnictwa do rachunków bieżących,
- hipotekę na nieruchomościach spółek,
- umowę cesji należności,
- umowę przewłaszczenia zapasów, maszyn i urządzeń,
- złożone oświadczenia o poddaniu się egzekucji.
- Limit kredytowy w banku Commerzbank AG w wysokości 6 000 000 EUR, przyznany spółce Meyra GmbH, zabezpieczony został na należnościach handlowych i zapasach spółki, hipotekę na nieruchomościach spółki oraz poprzez gwarancję udzieloną przez Meyra Group S.A.
- Pożyczki otrzymane od akcjonariuszy Spółki, przedstawione w nocy 31, zabezpieczone zostały poprzez złożone oświadczenia o poddaniu się egzekucji.

Gwarancje udzielone jednostkom niepowiązanym

Zarówno na dzień 31 grudnia 2018 jak i na dzień 31 grudnia 2017 Grupa nie udzieliła gwarancji jednostkom spoza Grupy Kapitałowej.

Pozostałe zobowiązania warunkowe

Wykaz spraw sądowych na dzień 31 grudnia 2018 roku został zaprezentowany w nocy 41.

Zarówno na dzień 31 grudnia 2018 jak i na dzień 31 grudnia 2017 Grupa nie posiadała innych zobowiązań warunkowych.

41. Sprawy sądowe

Wykaz istotnych spraw sądowych prowadzonych przeciwko podmiotom wchodzącym w skład Grupy, według stanu na dzień 31 grudnia 2018.:

Sprawy sądowe dotyczące spółki MDH Sp. z o.o.:

- Sprawa z powództwa osoby fizycznej o odszkodowanie. Wartość przedmiotu sporu pierwotnie wynosiła 252 436 PLN, a po rozszerzeniu powództwa wzrosła do kwoty 1 200 345 PLN. Sąd apelacyjny uwzględnił powództwo częściowo (w kwocie 60 000 PLN), w pozostałej części powództwo zostało oddalone. Zarząd spółki w roku 2017 podjął decyzję o zawiązaniu rezerwy na koszty prowadzonej sprawy sądowej w wysokości 99 716 PLN. Kwota ta została wypłacona powodowi w styczniu 2018. Od wyroku została wniesiona kasacja.

42. Transakcje z jednostkami powiązanymi

Transakcje między jednostką dominującą a jej jednostkami zależnymi zostały wyeliminowane w trakcie konsolidacji i nie wykazano ich w niniejszej nocy. Szczegółowe informacje o transakcjach między Grupą a pozostałymi stronami powiązanymi przedstawiono poniżej.

Jednostka dominująca całej Grupy

W roku obrotowym 2017 Meyra Group S.A. otrzymała pożyczkę od akcjonariusza Coöperatief Avallon MBO U.A. Wartość i warunki pożyczki zaprezentowane zostały w nocy 31.

W okresie porównawczym nie wystąpiły transakcje pomiędzy spółkami Grupy Kapitałowej a Coöperatief Avallon MBO U.A.

Warunki transakcji z podmiotami powiązanymi

Wszystkie transakcje przeprowadzone z podmiotami powiązanymi, zarówno objętymi konsolidacją jak i wyłączonymi z niej, zostały przeprowadzone na warunkach rynkowych i związane były z bieżącą działalnością operacyjną.

Transakcje handlowe

W latach obrotowych 2018 i 2017 jednostki należące do Grupy zawarły następujące transakcje handlowe ze stronami powiązanymi, niebędącymi członkami Grupy:

	2018-12-31	2017-12-31
Należności od podmiotów powiązanych		
Udziałowcy mniejszościowi spółki Richter R.M.S. GmbH	343 848	364 808
Razem należności od podmiotów powiązanych	343 848	364 808
Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych		
Wobec pozostałych podmiotów powiązanych	3 730	3 729
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	3 730	3 729

Pożyczki udzielone Członkom Zarządu

W roku 2008 jednostka dominująca stała się stroną umowy pożyczkowej tj. pożyczkodawcą na rzecz osoby fizycznej, z którą pierwotnie umowa była zawarta przez spółkę zależną MDH Sp. z o.o. Pan Michał Perner, będący pożyczkobiorcą tej umowy, pełni funkcję członka zarządu Meyra Group S.A. Oprocentowanie dla przejętej przez Meyra Group S.A. pożyczki zostało ustanowione na warunkach rynkowych. Termin spłaty pożyczki przypada na dzień 30 czerwca 2019 roku w formie jednorazowej spłaty wraz z należnymi odsetkami. Kwota zaciągniętej pożyczki wynosi 250 000 PLN.

W roku 2010 spółka MDH Sp. z o.o. udzieliła pożyczki na rzecz Pana Pawła Robaka w kwocie 100 000 PLN. Pan Paweł Robak pełni funkcję członka zarządu Meyra Group S.A. Oprocentowanie pożyczki ustalono na warunkach rynkowych. Termin spłaty pożyczki przypada na dzień 30 czerwca 2019 roku w formie jednorazowej spłaty wraz z należnymi odsetkami.

Wartość powyższych pożyczek na dzień bilansowy została przedstawiona w nocie 17.

Wynagrodzenie organów zarządzających i nadzorujących

	2018-12-31	2017-12-31
Zarząd	12 720	10 355
Rada Nadzorcza	-	-
Razem	12 720	10 355

W okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku oraz od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku Członkowie Rady Nadzorczej nie pobierali wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w organie nadzorującym.

43. Struktura zatrudnienia

Przeciętne zatrudnienie w Grupie kształtowało się następująco:

	2018-12-31	2017-12-31
Przeciętne zatrudnienie w etatach	604	634
Razem	604	634

44. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego

W dniu 2 listopada 2017r. Rada Nadzorcza Meyra Group S.A. podjęła decyzję o wyborze Deloitte Audyt spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. („Deloitte”) z siedzibą w Warszawie, Al. Jana Pawła II 22 jako podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy za lata 2017 i 2018.

Spółka korzysta z usług Deloitte w zakresie badania sprawozdań finansowych od roku 2015. Wynagrodzenie wynikające z umowy z tytułu badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania Grupy Meyra Group za 2018 rok wyniosło 56 000 PLN (wynagrodzenie dla audytora nie uległo zmianie w stosunku do okresu porównawczego).

45. Informacje o istotnych zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym

Po dniu bilansowym wystąpiły niżej wymienione istotne zdarzenia:

- Jednostka dominująca po dniu bilansowym podpisała następujące aneksy, zmieniające termin spłaty pożyczek otrzymanych od akcjonariuszy Spółki:
 - aneks z dnia 31 stycznia 2019r. do umowy pożyczki od Euro Choice IV Coöperatief U.A. z dnia 29 maja 2017r., przedłużający termin spłaty do dnia 30 września 2019r.;
 - aneks z dnia 31 stycznia 2019r. do umowy pożyczki od Coöperatief Avallon MBO U.A. z 27 lipca 2017r., przedłużający termin spłaty do dnia 31 maja 2019r.;
 - aneks z dnia 31 stycznia 2019r. do umowy pożyczki od Avallon Sp. z o.o. z dnia 15 października 2018r., przedłużający termin spłaty do dnia 31 maja 2019r.
- W dniu 2 lutego 2019r. Rada Nadzorcza Meyra Group S.A. podjęła uchwałę upoważniającą Zarząd Spółki do zawarcia umowy kredytowej z Bankiem Handlowym S.A. i wykorzystaniu pozyskanych środków pieniężnych do całkowitej spłaty kredytu w BGŻ BNP Paribas S.A. (poprzednio Raiffeisen Bank Polska S.A.). Umowa na kredyt odnawialny o łącznym limicie 22,5 mln PLN i terminie spłaty 31 stycznia 2020r. została podpisana z Bankiem Handlowym S.A. w dniu 11 lutego 2019r. i dotyczy następujących spółek:
 - Meyra Group S.A.
 - MDH Sp. z o.o.
 - Life Care GL+ Sp. z o.o.

W dniu 8 marca 2019r. Grupa uzyskała od BGŻ BNP Paribas S.A. pisemne potwierdzenie o całkowitej spłacie udzielonego limitu kredytowego i o zwolnieniu Grupy z wszelkich zabezpieczeń wynikających z umowy kredytowej.

W dniu 6 maja 2019r. do umowy kredytowej z Bankiem Handlowym S.A. przystąpiła spółka zależna Meyra GmbH. Przydzielony jej został dodatkowy limit kredytowy w wysokości 1,2 mln EUR z terminem spłaty przypadającym na dzień 30 września 2019r.

- W dniu 25 lutego 2019r. spółka zależna Meyra GmbH wykupiła udziały w spółce Richter R.M.S. GmbH posiadane przez udziałowców mniejszościowych, stając się tym samym posiadaczem 100% udziałów Richter. Cena transakcji wyniosła 913 982 EUR, a jej rozliczenie w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym spowodowało rozpoznanie wartości firmy w wysokości 1 511 402 PLN.
- W dniu 18 marca 2019r. Jednostka dominująca podpisała umowę pożyczki od akcjonariusza Avallon Sp. o.o. Łączna kwota pożyczki dostępnej w ramach umowy wynosi 1 400 000 EUR, z czego do dnia podpisania niniejszego sprawozdania Spółka wykorzystano limit w kwocie 1 000 000 EUR. Termin spłaty pożyczki ustalony został na dzień 30 września 2019r.

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
15 maja 2019	<i>Mariusz Smela</i>	Prezes Zarządu	
15 maja 2019	<i>Michał Perner</i>	Wiceprezes Zarządu	
15 maja 2019	<i>Paweł Robak</i>	Członek Zarządu	
15 maja 2019	<i>Tadeusz Baczyński</i>	Członek Zarządu	
15 maja 2019	<i>Michał Dublański</i>	Główny Księgowy	